Udfordringen

... hele kirkens ugeavis

Søndag den 15. marts 2026 * Uge 12 * * Årgang 54

"Kun hos Gud finder min sjæl ro,
fra ham kommer min frelse."
(Sl. 62,2)

"Sektdynamikker" er ikke forbeholdt sekter, siger forsker Ib Sørensen fra VIA

Side 12-13

Marco Voets fra Esbjerg har oplevet mange mirakler både i kirken, på gaden og online

Side 8

Ugens kronikør citerer Bonhoeffer: Over for stupiditet er vi værgeløse

Side 7

Tidligere homoseksuel frikendt for beskyldninger om konverteringspraksis

Side 10

FELIX REJSER

Eventyr i Salzburgerland

Tag med til Østrigs smukke alper. Oplev brusende vandfald, dramatiske kløfter og historiske borge – kombineret med hyggelige byer og autentisk alpeliv. En uge med natur, kultur og ro i Salzburg-området.

fra kr. **11.495,-**

Rejseledere:
Pia og Henrik Bak Jepsen

felixrejser.dk/ostrig

Tilmelding inden d. 17. juli

LEDER TIL BOFÆLLESSKABET GANERBO I SKJERN

Vil du stå i spidsen for et aktivt bofællesskab for voksne med psykisk og fysisk udviklingshandicap – med faglighed, ledelse og værdier i centrum?

Ansøgningsfrist 12/4
Se mere på ganerbo.dk

Kresten Reuss Kragh-Schmidt – MentalTouch hjælper Ganerbo med rekrutteringen. Spørgsmål om stillingen kan rettes til Kresten på 2968 9668 eller kresten@mentaltouch.dk.

BOFÆLLESSKABET GANERBO · Kresten Reuss Kragh-Schmidt MentalTouch · Kristelig Handicapforening

Ny søndagsskolekonsulent fra Færøerne til DFS i København

Den 20. april tiltræder Jóhan Hansen som ny konsulent i hovedstaden hos Danmarks Folkekirkelige Søndagsskoler (DFS). Han kommer fra Kirkjuliga Heimamissiónin på Færøerne, hvor han de seneste fem år har arbejdet som børne- og familiekonsulent.

Jóhan Hansen. Privatfoto

Det skriver Indre Mission.

Jóhan Hansen er opvokset i en kristen familie i den lille by Rituvík, hvor han gennem hele barndommen har været en del af både kirke og missionshus.

Jóhan Hansen har ad flere omgange boet i Danmark. Som barn har han fx boet i Gladsaxe. Derudover har han gået på Børkop Højskole og taget en uddannelse i Kristendom, Kultur og Kommunikation (3K) i Aarhus.

Stillingen i DFS vil være på fuld tid frem til august 2026. Herefter går han ned på 40 procent, når han begynder på en kandidat i Generel pædagogik på universitetet.

Jóhan Hansen peger på betydningen af, at børn hører evangeliet i de tidligere år. "Hvis man får sået nogle gode frø i barndomsårene, så er det tit noget, folk finder tilbage til som voksne," siger den kommende konsulent.

Bodil

Præsten Bent Feldbæk fra dåbssyns-sagen er død

Bent Feldbæk Nielsen, der blev landskendt for sin afvisning af Folkekirkens dåbssyn, er død i Thisted, 87 år gammel.

I begyndelsen af 1980'erne fik Bent Feldbæk biskoppens tilladelse til at døbe børn "*til*" - og dermed ikke "*i*" Faderens, Sønnens og Helligåndens navn. Med dette alternative forholdsord ønskede præsten at understrege, at forudsætningen for frelsen er en bevidst tro på Jesus - og at frelsen altså ikke sker helt automatisk ved barnedåben.

I 1996, mens Bent Feldbæk Nielsen var sognepræst i Snedsted ved Thisted, startede sagen imod ham i præsteretten. Sagen endte med afskedigelse med den begrundelse, at præsten ikke fulgte Folkekirkens regler.

Bent Feldbæk Nielsen efterlader sig hustruen Kirsten samt børn, børnebørn og oldebørn.

Bodil

Udfordringen

Udfordringen er en **selvejende** fælleskirkelig ugeavis med stof fra både **frikirker og folkekirken.** Avisen finansieres af abonnementer og annoncer og er **uafhængig** af såvel kirker som organisationer. - 2026: Årgang 54. Medlem af avisernes organisation Danske Medier. ISSN nr. 0902-5693

Tlf: 74 56 22 02. Postadresse:
Jernbanegade 1, 6070 Christiansfeld.
Redaktion@udfordringen.dk
Simon Thidemann (ansv.hav.), Lisbeth Thomsen, Bodil Lanting, Eilis Jokszies, Lisbeth Jepsen, Kirsten Krog m.fl.
Korrektur: Ingolf Becker.
Panelredaktører: Anne Manning-Pedersen, Filip Smidt og Poul Henning Krog.
Ung@udfordringen.dk: Henrik Engedal
Annoncer@udfordringen.dk:
Erik Damm og Lisbeth Thomsen
Abonnement@udfordringen.dk
Troels Hertzum
Bogsalg@udfordringen.dk
Bogholderi@udfordringen.dk
Henriette Pallesen
Hjemmesider: udfordringen.dk
hosianna.dk (bøger, musik, film)
udf.nu.
Revision: Redmark, Aarhus.
Tryk: Jysk Fynske Medier.
Medl. af Danske Medier. ISSN 0902-5693

"Jeg har altid været optaget af, hvilket menneske, der er bag sygdommen, hvilket liv de har levet, deres livshistorie - der er stadig et liv, der skal leves, selv om man er dement og bor på et plejehjem. Det er især det relationelle, jeg brænder for," siger Rikke Bisgård Jørgensen, som netop har modtaget Omsorgsprisen.

Foto: Villy Vejnø Andersen

Årets vinder af Omsorgsprisen er sosu-assistent i Viborg

Rikke Bisgård Jørgensen social- og sundhedsassistent på friplejehjemmet Sct. Kjeldsgården i Viborg har modtaget Omsorgsprisen, som uddeleles af Foreningen Forum for Værdig Pleje og Omsorg (FVPO).

I år blev hele 75 sundhedsprofessionelle fra hele landet, dvs. enten en sosu-hjælper, sosu- assistent, sygeplejerske, ergoterapeut, fysioterapeut eller jordemoder, indstillet af en kollega til Omsorgsprisen.

"Det har været berigende at læse så mange flotte beskrivelser af de indsatser, der ydes, hvor fokus er på høj faglighed, medmenneskelighed og nærvær, som netop er det, prisen gives for," oplyser FVPO.

Årets vinder

Årets vinder af Omsorgsprisen, Rikke Bisgård Jørgensen, er blevet indstillet af sine kolleger og forstander Pia Østergaard. Hun fik overrakt nyheden ved en fælles formiddagssamling på arbejdspladsen.

"Jeg vidste godt, jeg var indstillet til prisen, men da mine kolleger gav mig telefonen, hvor jeg fik nyheden, blev jeg meget overrasket, og der gik noget tid før jeg forstod, at jeg havde vundet," fortæller Rikke Bisgård. Hun fortæller videre, hvad prisen betyder for hende:

"Jeg ser det som en stor anerkendelse af mit daglige arbejde, og det betyder meget, at det er mine kolleger og leder, som er sammen med mig til dagligt, der har indstillet mig - at de værdsætter og påskønner det, jeg gør. Men jeg ser det også som et fælles skulderklap og et udtryk for, at vi er et stærkt arbejdsteam her på min arbejdsplads."

Rikke er 45 år, bor i Viborg - er gift og har tre børn. Hun har i hele sin arbejdskarriere været indenfor ældresektoren. I de seneste ti år har hun været ansat på Sct. Kjeldsgården.

"Jeg har altid været optaget af, hvilket menneske, der er bag sygdommen, hvilket liv de har levet, deres livshistorie og at være ægte nysgerrig på dem - der er stadig et liv, der skal leves, selv om man er dement og bor på et plejehjem. Hvad ønsker beboerne i forhold til deres liv, og hvad er vigtigt for dem? Det er især det relationelle, jeg brænder for," forklarer hun.

Øjenkontakt og nærvær

Rikke lægger vægt på både faglighed og medmenneskelighed.

"At prioritere øjenkontakten og nærværet med dem, og sørge for at rammerne giver tryghed og stabilitet. At møde beboerne uden fordomme, og at kontakten er præget af, at de føler sig set, hørt, respekteret og oplever medbestemmelse."

Rikke håber på, at hun bliver ved med at have den lyst til faget, som hun har nu, og at hun fortsat kan være med til at få de unge studerende til at se kvaliteten af jobbet, som også er en del af hendes job, idet hun er praktikvejleder for eleverne.

Tryghed og faglighed

I priskomiteens begrundelse for valget af Rikke lyder det:

"Rikkes høje faglighed, som er kombineret med omsorg og menneskelighed, gør hende til noget helt særligt. I mødet med beboerne, pårørende og kolleger er hun præget af respekt, nærvær og en oprigtig interesse for det menneske, hun står overfor. Hun skaber tryghed og tillid, og hun sætter spor, hvor hun er.

I terminale forløb viser hun en helt særlig menneskelig styrke, hvor hendes måde at være til stede på giver plads til sorg, kærlighed og afsked - og hun efterlader et varigt indtryk hos alle involverede.

Derudover er hun en dygtig underviser, og faciliterer den kollegiale sparring med kolleger for at gøre omsorgen og indsatsen overfor beboerne endnu bedre. Samtidig er hun drivkraften bag pårørendegrupper."

Prisoverrækkelsen

Prisen blev overrakt fredag den 6. marts 2026 kl. 16 på en temadag på Diakonhøjskolen i Aarhus, hvor også Rikkes leder og fire øvrige kolleger deltog.

Omsorgsprisen består af en glasstatuette, 2.000 kr, en buket blomster og deltagelse i temadagen den 6. marts 2026.

FVPO arbejder for at omsætte det kristne livs- og menneskesyns værdier i praksis til mere værdighed og omsorg i den danske sundhedssektor for både patienter, pårørende og plejepersonale.

Bodil

Lovsangslederdøgn på Mariager Højskole

Af Eilis Jokszies

Mariager Højskoles to musiklærere ønsker at samle lovsangsledere til fællesskab, netværk og inspiration. Det sker den 17.-18. april.

Simon Pedersen og Christoffer Højegaard, som begge er lovsangslærere på Mariager Højskole, inviterer lovsangsledere fra hele landet til lovsangslederdøgn.

Lovsangslederdøgn er et nyt initiativ fra Mariager Højskole, som har til formål at samle lovsangsledere til et fokuseret døgn, med vægt på lovsang, fællesskab, netværk og inspiration.

"Vores ønske er at samle mennesker, som til daglig tjener gennem lovsang og ledelse og skabe et afslappet rum, hvor vi sammen kan søge Gud og møde hinanden," fortæller Christoffer Højegaard.

"Samtidig vil der være plads til at dele liv, finde ro og tage tid til blot at sidde ved Jesu fødder. Programmet vil bestå af undervisningssamlinger, men også god tid til samtale, relation og netværk. "

Musiklærerne Simon Pedersen og Christoffer Højegaard inviterer til lovsangslederdøgn i Mariager.
Foto: Facebook, Mariager Højskole

Rift om pladserne

Simon og Christoffer har til sammen over 25 års erfaring med lovsangsledelse. De har begge udgivet flere lovsange, som synges i kirker over hele landet. Christoffer har været lærer på Mariager Højskole i noget tid, mens Simon startede i sommer. Sammen ser de frem til at møde andre lovsangsledere og dele liv og tjeneste.

Begivenheden foregår på Mariager Højskole den 17. og 18. april 2026. Der er plads til 50 deltagere, og der er allerede en del tilmeldt.

Facebook-følgere før valg: Tro, indvandring og mistillid til politikerne fylder mest

Af Simon Thidemann

Troen på Gud, frygt for islamisering og en dyb mistillid til politikere. Det er nogle af de temaer, der går igen, når vores Facebook-følgere svarer på spørgsmålet om, hvad der er vigtigst for dem ved folketingsvalget den 24. marts.

Tirsdag den 24. marts 2026 er der folketingsvalg i Danmark. Foto: Shutterstock / ricochet64

Hvad er vigtigst for vælgerne, når de går til stemmeurnerne? Det spørgsmål stillede vi vores følgere på Facebook forud for folketingsvalget den 24. marts. Svarene tegner et billede af vælgere, der især er optaget af værdipolitik, udlændingepolitik – og en udbredt mistillid til det politiske system.

Indvandring og islam

Et af de mest markante temaer i kommentarfeltet er ønsket om, at kristne værdier skal spille en langt større rolle i dansk politik. Flere skriver, at Gud bør sættes først i samfundet, og at politiske beslutninger bør tage udgangspunkt i bibelske principper. Samtidig fremhæves modstand mod abort og ønsket om, at Danmark i højere grad holder fast i sin kristne arv.

Men det er især indvandrings- og islamdebatten, der fylder meget i kommentarerne. Flere følgere giver udtryk for bekymring for udviklingen i Danmark og efterlyser en markant strammere udlændingepolitik. Nogle advarer direkte mod det, de kalder islamisering af landet.

Samtidig er der også kommentarer, der efterlyser en mere respektfuld behandling af udlændinge, som arbejder og bidrager til samfundet, samt respekt for religionsfriheden.

Mistillid til politikere

Et andet gennemgående tema er mistillid til politikere og magthavere. Flere kommenterer, at det vigtigste for dem er at finde politikere, der ikke lyver, og som faktisk står ved deres ord. Kritikken retter sig blandt andet mod regeringens politik og mod det, nogle opfatter som manglende gennemsigtighed i dansk politik.

For nogle følgere handler valget derfor ikke kun om politiske mærkesager – men også om at udfordre det etablerede system.

Klassisk velværd

Midt i værdikampen og systemkritikken peger flere dog også på klassiske velfærdsspørgsmål. Hjælp til syge, fattige og hjemløse, bedre vilkår for børn og unge samt bedre normeringer i daginstitutioner nævnes som vigtige prioriteringer.

Derudover fremhæves økonomiske spørgsmål som lavere skat, færre afgifter og bedre vilkår for iværksættere.

Samlet set viser kommentarerne, at værdipolitik og systemkritik fylder mindst lige så meget som klassiske velfærdsspørgsmål, måske endda mere. For mange af vores følgere handler valget derfor ikke kun om økonomi og velfærd – men om tro og værdipolitik og tillid til dem, der sidder med magten.

Den aktuelle debat om aktiv dødshjælp er derimod ikke-eksisterende i kommentarsporet.

Er alle muslimer ens?

Kommentarsporet viser også noget andet, der ikke direkte har meget med politik at gøre, nemlig at debatten hurtigt bliver antændt, at tonen fra nogen hurtigt bliver hård, og at der blandt vores kristne følgere er flere, der bestemt ikke holder sig tilbage med hårde ord - særligt om vores muslimske medborgere.

Nu er et kommentarspor på Facebook jo ikke nødvendigvis repræsentativt for den danske befolkning eller for hele kirkedanmark for den sags skyld. Men den viser uden tvivl nogle tendenser, og den viser jo i hvert fald helt indiskutabelt nogle menneskers holdninger.

Der lader til at være meget frygt forbundet med islam, og der er da også meget islamisme, som vi i den grad må tage afstand fra i et frit, demokratisk og kristent land. Både islamistiske regimer i andre lande og islamistisk kultur i vores eget land.

Men kan det virkelig passe, at alle muslimer er modstandere af demokratiet, som nogle påstår? Det virker meget usandsynligt. Så er der i hvert fald nogen, der er virkelig dygtige til at spille skuespil med liv og sjæl.

Mange troende kristne vil, ligesom mange troende muslimer, også sige, at Gud og Bibelens ord for dem personligt vægter højere end lovens og demokratiets ord. Det diskvalificerer ikke i sig selv mennesker fra at kunne fungere i et demokrati, og det flugter i øvrigt ikke ret godt med vores lands demokratiske ligheds- og frihedsprincipper at ville skære alle, der bekender sig til den samme religion, over én kam - uanset hvor mange radikaliserede mennesker, der så måtte være i den gruppe.

Bolden er givet videre

Hvordan det hele ender, det må tiden som bekendt vise efter den 24. marts. Men der er i hvert fald ingen tvivl om, at værdipolitiske spørgsmål - herunder særligt kristne værdier - har stor betydning for, hvor krydset bliver sat, når man spørger Udfordringens følgere på Facebook.

Bolden er hermed givet videre, og så bliver det spændende at se, hvor den ender.

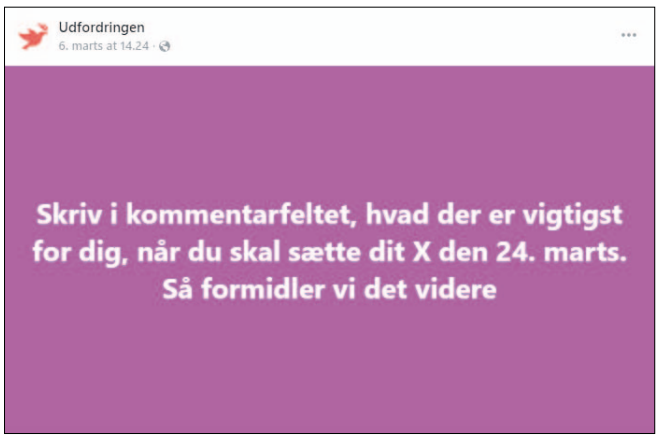

På Udfordringens Facebook-side har brugerne kunnet skrive, hvad der er de vigtigste temaer for dem ved valget.

Sammenfatning af svarene fra Facebook

Svarene i kommentarfeltet viser, at der især er nogle få emner, der går igen.

1. Kristne værdier og religion

Det mest gennemgående tema er ønsket om, at kristne værdier og troen på Gud skal have en central plads i politik. Flere nævner direkte, at Gud bør sættes først, og at politiske beslutninger bør bygge på bibelske værdier.

2. Udlændinge- og islamdebat

Et andet meget fremtrædende tema er bekymring for muslimsk indvandring og islamisering af Danmark. Flere efterlyser en strammere udlændingepolitik, og nogle nævner også støtte til jøder samt bekæmpelse af antisemitisme.

3. Kritik af politikere og krav om troværdighed

Mange kommentarer udtrykker mistillid til politikere. Flere efterlyser ærlighed, gennemsigtighed og politikere, der holder, hvad de lover.

4. Socialpolitik og velfærd

Der er også en gruppe svar, der fremhæver velfærd og hjælp til udsatte, eksempelvis hjemløse, syge, fattige og mennesker, der er faldet gennem det sociale sikkerhedsnet. Bedre normering i daginstitutioner nævnes også.

5. Økonomi og levevilkår

Nogle fokuserer på lavere skat, færre afgifter, mindre bureaukrati og bedre vilkår for iværksættere.

6. Enkeltsager

Derudover nævnes enkelte specifikke politiske spørgsmål, blandt andet:
- Abortlovgivning, Dyrevelfærd, Klima, Europæisk sikkerhed, Pension og Genindførelse af store bededag

KLUMME

Jeg lader mig fylde igen

Foråret med dens lys og sol, bydes meget velkommen hos mig. Jeg har længe været vintertræt og haft svært ved at komme helt til kræfter, efter en længere sygdomsperiode, hvor forskellige skavanker afløste hinanden,

Med marts kom foråret, solskin, længere dage, tocifrede grader og fuglesang. Jeg har fri i dag og tog en tur ud til havet i det smukke vejr. Fandt en bænk i læ og lyttede til bølgernes lyde og sad med sol i ansigtet. Imens jeg sad der, føltes det som om jeg lige så stille ladede op - jeg lod mig fylde igen.

Når batterierne er i bund, og man føler sig tømt, er det vidunderligt når man oplever lige så stille at blive fyldt op igen.

Jeg blev mindet om I kirken i søndags - hvor søndagens tekst handlede om, hvordan Jesus hjælper drengen, der er forpint, som faren bærer frem. Da Jesus spørger, om faren har tro, svarer han - jeg tror, hjælp min vantro. Det er en af flere beretninger i Bibelen om, at de, der opsøgte Jesus, fik hjælp, da de erkendte, at de ikke havde tro eller styrke nok i sig selv til at skabe det, de ønskede.

Der er mange trosmæssige paralleller til vores genopladning efter sygdom eksempelvis. Jeg genkender i mit liv, at når jeg står i trosmæssige kampe og føler mig helt drænet og tom, erkender min afmagt og vender mig til Gud, da kan han gribe ind. Jeg genkender Guds måde at arbejde på.

Måske er der en dyb universel sandhed i, at når vi erkender vores egen bund og stopper med at forsøge at holde fast og kontrollere, da kan Gud træde til. Det er først, når vi erkender vores egen uformåen, at panseret er klar til at falde, først der er vi parate til at lytte og tage imod.

Jeg la'r mig fylde igen - Herre jeg er åben
Lader dig komme ind - I min skrøbelige skål
Skal der stadigt fyldes på
Jeg drikker dybt af din strøm - Herre, jeg er åben
Jeg har brug for din ånd - Lad din kilde springe ud
I mit indre, som en flod - Jesus, kilden til liv og kraft
Min sjæl pris ham
Herren almægtig
Du gør ild til din tjener
Farer frem på vindens vinger
Min sjæl pris ham - Herren barmhjertig
Du er trofast og kærlig.
(Af Joachim Hejslet)

Af Dorthe Sandvad
autoriseret coach

COMPOUNDERS

MW Compounders er en dansk børsnoteret investeringsforening. Foreningen har investeret i 20-30 globale compounder-aktier.

Læs mere her: www.mwcompounders.dk

Kontakt: Johannes Møller 61 31 64 85

Følg Udfordringen på Facebook

og Instagram, hvis du vil holde dig opdateret på historier fra avisen.

Spirekraft: Nyt kursus i Aarhus om børns tro og liv med Gud

'Spirekraft' foregår den 13. april og den 11. maj på Katrinebjergvej 75 i Aarhus.

Undervisningslektor på Menighedsfakultetet Oline Kobbersmed er en af underviserne på kurset Spirekraft. Foto: Stefan Vase

Hvordan giver vi børn de bedste byggesten til en kristen tro og spiritualitet? Hvordan skaber vi gode rammer, så de kan vokse, trives og tale om tro – og alt det andet, der rører sig i dem?

De spørgsmål er omdrejningspunktet for Spirekraft, et nyt kursus på Menighedsfakultetet, der over to dage klæder medarbejdere i kirker, organisationer og institutioner på til at arbejde kvalificeret med børns tro og spiritualitet.

Hvad hører børnene?

"Troen kommer af det, der høres," siger Paulus et sted. Men hvad er det egentlig, børnene hører?" spørger Oline B. Kobbersmed, undervisningslektor ved Menighedsfakultetet og én af kursets undervisere.

Hun peger på, at børn sjældent først og fremmest har brug for et dogmatisk pensum – men for voksne, der giver dem tillid til Gud og plads til at stille spørgsmål, undre sig og finde sprog for troens rum:

"Vi tror, at en sund, bæredygtig tro kan spire i børn – også dér, hvor livet er svært. Når vi tænker barnet med i forkyndelsen, giver vi ikke blot viden, men et sted at høre til. Nogle gange kan en fortælling give større billeder af Gud og os selv, end mange forklaringer kan," siger Oline Kobbersmed.

Der vil også være undervisning ved tidligere sognepræst Dan K. Månsson, som er landsformand i Blå Kors og arbejder med formidling, supervision, diakoni og sjælesorg.

Både teori og praksis

Kurset samler faglige perspektiver fra sjælesorg, religionspsykologi og religionspædagogik. Deltagerne får både oplæg, refleksioner og praktiske øvelser – bl.a. gennem case-arbejde og en Godly Play-fortælling.

Spirekraft er målrettet alle, der arbejder med børn i kristne sammenhænge – præster, kirke- og kulturmedarbejdere, frivillige, undervisere og medarbejdere i kristne organisationer.

Kurset, der er arrangeret af Center for Praktisk Teologi og Religionspædagogik, finder sted på Menighedsfakultetet i Aarhus den 13. april og 11. maj - begge dage kl. 10–16.

Hele kurset koster 1.400 kr. mens én dag koster 800 kr. (inkl. forplejning). Læs mere på teologi.dk/spire.

Bodil

Kvindedag i Randers handler om hjertet som Guds tempel

Af Lisbeth Thomsen

Når Kvinder i Netværk inviterer til fælleskirkelig kvindekonference i Randers den 18. april, er det i år under overskriften "Mit hjerte - Dit tempel".

Lone Kauczki, der er en del af lederteamet, fortæller, at inspirationen til temaet kommer fra 1. Korintherbrev kap. 3, vers 16, hvor der står: *'Ved I ikke, at I er Guds tempel, og at Guds ånd bor i jer?'*

"Gud har besluttet, at dit hjertes tempel skal være en hellig bolig for hans ånd. Der flyder en flod med livgivende vand fra Guds tempel. Et kildespring af liv i hver eneste af os. I Johannesevangeliet kap. 7, vers 38, står der: "*Den, der tror på mig, skal det gå, som Skriften siger: "Fra hans indre skal der rinde strømme af levende vand".* Det sagde han om den ånd, som de, der troede på ham, skulle få. Vi har en forventning om, at mennesker må opleve Guds nærvær og få en fornyet forståelse for, at Guds bolig er hellig, og at han har taget bolig i hver enkelt af os," fortæller Lone Kauczki.

Flere forskellige talere

Der er lagt op til en afvekslende dag med flere forskellige talere.

Helle og Claus Langdahl, der taler ved aftenmødet, har oplevet Gud genoprette brudte relationer, da det menneskeligt set så umuligt ud. Det ønsker de også andre må erfare. Privatfoto.

Ved formiddagsmødet taler Silvia Kærlet Kauczki, der er uddannet teolog og sexolog. Hun brænder for, at kvinder må vokse i et dybere kendskab til Gud, og at visheden om hans nærvær må forvandle deres selvforståelse, relationer og måde at leve på.

Eftermiddagen byder på to tilbud. Den ene session står Gitte Møller Thomsen for. Hun er landsleder for Alpha Danmark, formand for Vendsyssel Frimenighed, uddannet lærer og cand. mag. i Læring og Forandringsprocesser. Derudover er hun hustru, mor, bedstemor, plejemor og fritidskunstner.

22-årige Johanna Hans Pedersen har en session med et oplæg for teenagere og unge voksne om at være et vidne i hverdagen, på studiet eller i skolen.

Ved aftenmødet taler ægteparret Helle og Claus Langdahl, grundlæggere af undervisningsvirksomheden Rapha Ministry og en del af Frikirken Randers. De har selv været igennem en ægteskabelig krise præget af smerte, svigt og utroskab.

"Midt i mørket mødte Gud os med sin kærlighed. Menneskeligt set så det håbløst ud, men Gud førte os ind i en dyb proces af helbredelse og genoprettelse, og forvandlede vores ægteskab til et levende, intimt og overgivet fællesskab. I dag ved vi, at intet er umuligt for Gud," fortæller parret, der igennem deres tjeneste arbejder for at se ægteskaber og relationer blive forvandlet af Guds helbredende kraft.

Forbøn, inspiration og fællesskab

Som ved de tidligere Kvinder i Netværk-konferencer er der mulighed for forbøn, som et kreativt team sætter rammer for med dekorative og inspirerende bønnestationer.

Kunstner Ida Haugegaard kommer og maler billeder under møderne.

Desuden byder dagen på tid til lovsang, fællesskab og dejlig mad, lyder der fra arrangørerne, der opfordrer kvinder i alle aldre til at komme og få fornyet mod, frihed, glæde og tro.

Konferencen afholdes i Randers Frikirke, Mariagervej 117, 8920 Randers NV.

Yderligere information og tilmelding via hjemmesiden kvinderinetvaerk.dk

Alle elever fra 0.-9. klasse på Lukasskolen i Vejle fejrer 40 års jubilæum med cirkus og reception i uge 13. Foto: Lukasskolen

Lukasskolen i Vejle fejrer 40-års jubilæum med cirkusstemning

Lukasskolen fejrer 40 år med cirkusmagi og forestillinger den 26. og 27. marts 2026.

Mens de fleste elever på landets skoler i uge 13 vil have dansk, tysk og engelsk som de plejer, vil der dufte af vafler og softice på Lukasskolen i Vejle. I anledning af skolens 40-års jubilæum er hele skolen – fra 0. til 9. klasse – rykket i manegen for at skabe en spektakulær cirkusforestilling, der markerer fire årtiers skolehistorie.

Fra skolehal til magisk cirkusunivers

Hele uge 13 bliver den normale undervisning skiftet ud med akrobatik, klovnerier og musikalske indslag fra skolens eget cirkusband. Skolens hal er totalforvandlet til en rigtig cirkusmanege med tribuner og ægte cirkusstemning.

Inden forestillingerne kan gæsterne opleve et autentisk cirkusmiljø med aktiviteter og boder, hvor der sælges vafler, softice og snacks, så oplevelsen bliver total for både store og små vejlensere.

Jubilæumsreception

Torsdag eftermiddag efter forestillingen kulminerer festlighederne i en stor jubilæumsreception. Her bliver cirkusrammerne brugt som kulisse for en fejring af skolens 40-års jubilæum, men også som et springbræt til fremtiden.

”Vi bruger jubilæet til at kigge både tilbage og frem. Vi glæder os over de 40 år, der er gået, men vi fejrer i den grad også, at fremtiden banker på med optag af flere elever. Vi optager to 0. klasser fra næste skoleår og står over for en markant udvidelse af skolen med flere nye klasselokaler. Dermed kan vi skabe endnu bedre rammer for vores elever i mange år fremover, så endnu flere kan få en hverdag på Lukasskolen - fyldt med værdi,” siger skoleleder Bent Molbech.

Til receptionen vil der være live-musik, kagemand til alle og gode historier fra de første 40 år på Lukasskolen.

Danske Hospitalsklovne

Når temaet er cirkus – hvad er så mere oplagt end at støtte Danske Hospitalsklovnes arbejde. Derfor vil man kunne købe klovnenæser og armbånd, hvor pengene går ubeskåret til organisationen.

Der vil være forestillinger torsdag den 26. marts kl. 13.00 og fredag den 27. marts kl. 11.00.

Billetterne koster 40 kr. for voksne og 20 kr. for børn fra 3-12 år.

Jubilæumsreceptionen, hvor alle er velkomne, foregår torsdag den 26. marts kl. 15.30-17.00 på Lukasskolen, Grundet Bygade 71 i Vejle.

Bodil

Indsat ses skoleleder Bent Molbech med klovnenæse. Under jubilæumsfejringen med temaet Cirkus indsamles der nemlig penge til Danske Hospitalsklovnes arbejde. Fotos: Lukasskolen

Billedet er taget ved den stiftende generalforsamling for ”Fra hånd til hånd” i Ikast. I midten står Karen Kristine og Donald Pihl, der driver arbejdet.

Ny støtteforening til uddeling af overskudsmad

Et mangeårigt privat initiativ med madudde-ling i Ikast får fremover hjælp gennem en støt-teforening.

En ny forening er dannet for at støtte op om et arbejde med at yde praktisk og næstekærlig hjælp til mennesker i sårbare livsomstændigheder.

Parret Karen Kristine og Donald Pihl har gennem flere år ud fra deres hjem i Ikast uddelt overskudsmad, doneret fra virksomheder og forretninger, og tilbudt hjælp såsom flytning, overnatning, kørsel til sygehus, bisidder hos kommunen eller sjælesorg over en kop kaffe og en snak.

Den nye forening, ”Fra hånd til hånd”, havde stiftende generalforsamling den 21. februar, hvor der blev dannet en bestyrelse, der skal arbejde på at få økonomisk og praktisk hjælp til parrets fortsatte tjeneste.

”Det er Gud, der har forsørget os i alle årene. Vi vil gerne dele ud af den kærlighed, han har givet os, gennem mad og praktisk hjælp til andre - og på den måde lade dem vide, at der er noget andet og mere, end det, de kender fra denne verden af sygdom, svigt og depression,” siger Donald Pihl om hjertet bag deres arbejde.

”Vi er taknemmelige for den ekstra støtte, en forening kan give, og er i stor forventning til, hvad nyt Gud vil lade vokse frem af det.”

Red.

LEDERARTIKEL

Politikerglæde

Politikerglæde, det er ikke et ord, jeg mindes at have stødt på ret ofte - med god grund, vil nogen måske indvende. En hurtig google-søgning på politikerglæde giver da heller ikke de helt store resultater. Faktisk ingen.

Men så må det jo hermed indføres. Jeg synes, der er god grund til politikerglæde i vores land. Vi har mange gode og dygtige politikere - og lige for tiden er der ovenikøbet næsten kø ved vidnesbyrdsmikrofonen for politikere, der frimodigt deler deres personlige tro, hvilket vi også har flere eksempler på i denne uges avis.

Det er intet mindre end glædeligt og skaber i min verden noget så uvant som politikerglæde.

Hvis du ved det kommende valg ønsker at stemme på et parti, der har en personlig kristen på stemmesedlen, så er der gode nyheder: Jeg tror, at der i alle de partier, der stiller op til Folketinget, befinder sig en eller flere personligt kristne. Det giver så selvfølgelig det problem, at du ikke umiddelbart kan udelukke nogen partier på den baggrund.

Det er altså et ret unikt lille åndeligt åndehul i dansk politik, vi er vidne til. Vi skal langt tilbage i historien for at finde en tilsvarende mængde politikere, der tør tale åbent om deres kristne tro på den måde, som vi ser lige nu.

Det er meget glædeligt. Og Danmark har brug for det. Vi har brug for politikere, der ikke kun er bevidste om Danmarks demokratiske værdier, men som også er bevidste om de kristne værdier. De værdier vores demokratiske samfund bygger på. Et samfund, der har alt for lidt at stå imod med, når de kristne værdier ryger ud til fordel for et svært definerbart demokratisk værdisæt.

I denne uges avis har vi en politiker fra Socialdemokratiet, to fra Liberal Alliance og en fra De Konservative, der hver især deler et vidnesbyrd om deres kristne tro. Når vi har dem med i avisen, er det ikke for at anbefale dem frem for andre, det er simpelthen, fordi det er interessant at høre deres fortællinger og deres refleksioner om tro.

Vi har meget at være taknemlige for i Danmark. Vi har et godt demokrati, og der er ikke nogen, der vinder noget ved, at vi udelukkende fokuserer på alle fejlene.

Lad os huske at være taknemlige for det enestående lille smørhul af et land, vi lever i. Ord skaber virkelighed, og vores ord kan også være med til at bygge op – i stedet for at rive ned.

Vores land er bestemt ikke perfekt, og jeg kan sagtens finde mange ting, som, jeg synes, er helt galt. Men som de fleste andre i Danmark, lever jeg mit liv trygt stort set hver eneste dag – uanset om jeg er hjemme eller ude, og jeg kan stort set sige, tro og mene, hvad jeg vil, uden det giver mig nævneværdige problemer.

Jeg kan sagtens finde eksempler på mennesker, der opfører sig åndssvagt, som er fanget ind af mørke, og som spreder mørke. Men det er ikke flertallet. Langt fra. Derfor er der heller ikke nogen grund til at skabe en virkelighed med mørke, fjendske og hadske ord.

Lad os være lidt happy-happy og sprede lys med gode ord. Det smitter. Det heler. Det bløder det hårde op. Og det kommer næsten altid godt tilbage.

Og hvis, du synes, det lyder lidt for hippieagtigt, så bare husk på Jesu ord om at være mod andre, som du ønsker, at andre skal være imod dig. Han sagde ikke, vær mod andre, som du er sur over, at andre er mod dig.

Lad os vælge at bruge tiden fornuftigt og oprigtigt glæde os over at bo i et land, hvor der hverken falder bomber, flyver krigsdroner eller sidder et tyrannisk og ondsindet styre ved magten.

Fortsat god valgtid.

Simon Thidemann
Ansvarshavende redaktør

UGENS PRÆDIKEN

Camilla Thomas

Divisionschef for
Østdanmark, Frelsens Hær

Sulten igen?

Folk ledte og ledte. De kunne ikke finde Jesus efter bespisningen af de 5000+. De var blevet sultne igen! De længtes efter denne hellige mands kunnen; han skabte overflod og fysisk ekstase med det ene mirakel efter det andet. Det var rart og spændende at være i – og de ville have mere!

Da de endeligt fandt ham, spurgte de i øst, og Jesus svarede i vest. For Jesus ville dybere i samtalen og ønskede, at deres oplevelse af ham skulle være mere end bare fysisk. Han så, at de var klar til at se et dybere lag af ham. Nu var det tid til at åbenbare endnu en sandhed; "Jeg er… også Livets Brød" (vers 35).

I dagens læsning møder vi julens og påskens budskab. Brødet, der var sendt af Gud, blev født i Betlehem, som stammer fra hebraisk Beit Lechem, hvilket betyder "Brødets Hus".

Jeg tror vores fjende, Satan, elsker når vi som kirke bruger al vores tid og penge på at mætte tomme maver, for han er kun optaget af det fysiske og at vedligeholde afhængighed - og mer' vil have mer'.

Men når Jesus tilbyder det sande brød - også i dag - bliver folk ikke åndeligt sultne mere. Derved mister vores fjende sin magt, for han kan ikke hamle op med dét tilbud. Det var en sandhed, fristeren ikke kunne svare Jesus imod:

"*Der står skrevet: ›Mennesket skal ikke leve af brød alene, men af hvert ord, der udgår af Guds mund.*" (Matt. 4,4).

I søndagens tekst læser vi, at folket ledte efter Jesus, fordi han havde sørget for deres fysiske behov for brød.

Men Jesus kom for at give os så meget mere end det daglige brød - han, som er livets brød, gav sig selv, for at vi kunne få evigt liv.

Illustration: Bigstock

Har vi givet det rigtige tilbud?

I kirkens evangeliske og sociale arbejde, må vi spørge os selv: Har vi også tilbudt dem Livets Brød, så de ikke behøver søge andetsteds?

Lad os som kirke tilbyde varmt, nybagt brød fra Herren. Det profetiske har sådan en funktion med en liflig duft, som tilfredsstiller behovet til rette tid.

Lad gæret virke!

Da min mor døde, indså jeg, at jeg ikke havde fået hemmeligheden bag hendes fantastiske boller, men det havde min kusine heldigvis. Hun sendte opskriften med ordene: Hemmeligheden er den lange hævningstid. Lad gæret virke sin kraft, så bliver bollerne helt, som Inger lavede dem.

I sangen af Johannes Johansen synges:

Du, der mætted' tusind munde,
du, der selv er livets brød,
du rev masken af den onde,
da du sulted' og led nød.

I denne strofe er én af Guds mange paradokser nævnt; Livets brød, som selv sultede og led nød, som profeteret af Esajas i kapitel 53.

Men så begyndte gæret at virke

Livet kunne ikke slukkes, selvom dette ene brød blev "fortæret" af graven. Og i den mørke "grav-ovn", blev brødet bagt og handlingen udløste igen gærets kraft og handlingen resulterede i succes og blev udført efter Guds hensigt. Opstandelseskraften var aktiveret. Og ved Brødets brydelse blev det mangfoldiggjort.

Jesus forklarede den proces, han skulle igennem i Joh. 12, 23-25:

"*Timen er kommet, da Menneskesønnen skal herliggøres. Sandelig, sandelig siger jeg jer: Hvis hvedekornet ikke falder i jorden og dør, bliver det kun det ene korn; men hvis det dør, bærer det mange fold. Den, der elsker sit liv, mister det, og den, der hader sit liv i denne verden, skal bevare det til evigt liv.*"

For hvert slag Jesus blev "ældet", blev kraften aktiveret og profetien opfyldt. Slagene var ikke enden på det hele, det var blot en proces på vej til målet. For han var på vej mod påskedag og ville mætte verden med evig frelse.

Et råd fra en Guds soldat til en anden: Giv tid til gærets virkning og giv brødet ud - og se Gudslivet genopstå i mennesker med sin tilfredsstillende forvandlende kraft!

Min bøn i denne fastetid er taget fra tredje vers i sangen "Bryd du mig livets brød":

Udgyd din Ånd, min Gud,
med kraft i mig.
Berør mit syn, så klart
jeg skuer dig.

Prædikentekst: Joh. 6, 24-37

Jesus er det brød, som giver liv til verden

Da skaren nu så, at Jesus ikke var der og hans disciple heller ikke, gik de om bord i bådene og kom til Kapernaum og ledte efter Jesus. Og da de fandt ham på den anden side af søen, sagde de til ham: »Rabbi, hvornår er du kommet hertil?«

Jesus svarede dem: »Sandelig, sandelig siger jeg jer: I leder ikke efter mig, fordi I fik tegn at se, men fordi I fik brød at spise og blev mætte. Arbejd ikke for den mad, som forgår, men for den mad, som består til evigt liv, den som Menneskesønnen vil give jer; for ham har Faderen, Gud selv, sat sit segl på.«

Så sagde de til ham: »Hvad skal vi gøre, for at vi kan gøre Guds gerninger?«

Jesus svarede dem: »Guds gerning er den, at I tror på ham, han har udsendt.«

Da sagde de til ham: »Hvilket tegn gør du, så vi kan se det og tro dig? Hvad kan du gøre? Vore fædre spiste manna i ørkenen, som der står skrevet: ›Brød fra himlen gav han dem at spise.‹ «

Jesus sagde så til dem: »Sandelig, sandelig siger jeg jer: Moses gav jer ikke brødet fra himlen, men min fader giver jer brødet fra himlen, det sande brød. For Guds brød er det, der kommer ned fra himlen og giver liv til verden."

De sagde til ham: »Herre, giv os altid det brød!«

Jesus sagde til dem: »Jeg er livets brød. Den, der kommer til mig, skal ikke sulte, og den, der tror på mig, skal aldrig tørste.

[Men som jeg har sagt til jer: I har set mig, og I tror ikke. Alt, hvad Faderen giver mig, skal komme til mig, og den, der kommer til mig, vil jeg aldrig vise bort.«]

Bibelteksten bringes med tilladelse fra Det Danske Bibelselskab og er fra den autoriserede oversættelse af Bibelen fra 1992. © Det Danske Bibelselskab 1992.

"Over for stupiditet er vi værgeløse"

I sine fængselsbreve fra 1943 beskriver teologen Dietrich Bonhoeffer stupiditet som farligere end ondskab, fordi mennesker kan miste deres indre frihed og holde op med at tænke selv – en analyse med ubehagelig genklang i nutidens politiske og religiøse konflikter, mener ugens kronikør.

Simon Griis har tidligere i en længere årrække været ulønnet ledende præst i Evangeliesalen i Randers. Kirken har nu skiftet navn til Apostolsk Kirke Randers. Foto: Privat

Af Simon Griis

Jeg sidder og bladrer i bogen "Modstand og hengivelse, breve og optegnelser fra fængslet" af den tyske teolog Dietrich Bonhoeffer, og falder over Bonhoeffers velkendte og spændende teori om dumhed, som måske – sandsynligvis efter alt at dømme, er højaktuel i vores turbulente tid.

Dietrich Bonhoeffer formulerede under sit fængselsophold i 1943 en analyse, der siden er blevet kendt som hans refleksion over stupiditet. Teksten findes i brevene fra fængslet, udgivet posthumt i 'Modstand og hengivelse'. Det er ikke en psykologisk teori, men en teologisk og etisk diagnose af, hvad der sker med mennesker, når de mister deres indre frihed og dermed deres evne til ansvarlig tænkning og handling.

Bonhoeffer skrev midt i en tid, hvor kirke, stat og massebevægelser gled sammen, og hvor loyalitet blev ophøjet til dyd, mens kritik blev opfattet som forræderi. Netop derfor har teksten en foruroligende aktualitet.

Stupiditet er farligere end ondskab

Bonhoeffers mest provokerende påstand er, at stupiditet er farligere end ondskab. Han skriver:

"Stupiditet er en farligere fjende af det gode end ondskab."

Ondskab kan identificeres og i nogen grad bekæmpes, fordi den ofte ved, at den handler imod det gode. Stupiditet derimod oplever sig selv som moralsk korrekt. Den er overbevist om sin egen retfærdighed og ser sig selv som sandhedens forsvarer.

Derfor konstaterer Bonhoeffer også nøgternt:

"Over for stupiditet er vi værgeløse."

Ikke fordi modstand er umulig, men fordi fornuftens redskaber ikke længere virker, når ansvar og dømmekraft er opgivet.

Et afgørende element i Bonhoeffers analyse er, at stupiditet ikke er et intellektuelt problem. Den har intet med manglende intelligens eller uddannelse at gøre. Tværtimod kan både intelligente og religiøst engagerede mennesker være dybt stupide.

"Bonhoeffers refleksion er dermed en vedvarende advarsel til kirken. Den afslører, hvor let kristen tro kan smelte sammen med magt og frygt, og hvor hurtigt lydighed kan glide over i åndelig ufrihed."

Stupiditet er et moralsk og åndeligt sammenbrud. Det viser sig, når mennesker holder op med at tænke selv, taler i færdige fraser og reagerer aggressivt på kritik. Samtalen ophører, fordi den anden ikke længere mødes som et menneske, men som en trussel mod identiteten.

Stupiditet er et socialt fænomen

Bonhoeffer understreger samtidig, at stupiditet sjældent er individuel. Den er et socialt fænomen, der opstår under stærke politiske, ideologiske eller religiøse magtforhold. Når mennesker underordner sig en leder, en bevægelse eller en fortælling og overlader ansvaret til "systemet", mister de deres indre frihed.

De bliver ikke nødvendigvis onde, men ufrie. I denne tilstand kan mennesker være i stand til alvorlig ondskab, samtidig med at de er ude af stand til at erkende den som ondskab.

Heraf følger Bonhoeffers erkendelse af, at fakta og argumenter ikke overvinder stupiditet. Sandhed afvises ikke, fordi den er ukendt, men fordi den opleves som truende. Kritik bekræfter blot forestillingen om, at man står i kamp mod fjendtlige kræfter.

Derfor bliver oplysning utilstrækkelig og latterliggørelse direkte skadelig. Man kan ikke diskutere et menneske tilbage til frihed, hvis det allerede har afgivet sit ansvar.

Frihed er evnen til ansvarlighed over for Gud

Den teologiske kerne i Bonhoeffers analyse ligger i hans frihedsbegreb. Frihed er ikke autonomi, men evnen til ansvarlig lydighed over for Gud. Et frit menneske er et menneske, der kan stå alene med sin samvittighed, også mod flertallet. Stupiditet er tabet af denne indre frihed. Loyalitet erstatter dømmekraft, og fromhed bliver en undskyldning for ikke at tænke.

Derfor er Bonhoeffers konklusion radikal: Stupiditet kan ikke overvindes gennem bedre argumenter, men kun gennem befrielse. Først når mennesket genvinder sin samvittighed og sit ansvar, kan sandhed igen høres.

Bonhoeffers refleksion er dermed en vedvarende advarsel til kirken. Den afslører, hvor let kristen tro kan smelte sammen med magt og frygt, og hvor hurtigt lydighed kan glide over i åndelig ufrihed.

Bonhoeffer skrev ikke kun til sin egen tid, men til enhver situation, hvor det bliver farligere at tænke selv end at følge med.

Har du talt med din AI i dag?

Af Carsten Fonsdal Mikkelsen

For et års tid siden fik jeg et nyt våben, jeg kunne bruge i mit arbejde som missionær og journalist. Og det har vist sig at være et meget slagkraftigt et af slagsen. Det skyder hverken med krudt eller kugler, men til gengæld fyrer det ord afsted, så man kan blive helt rundtosset.

Jeg tænker naturligvis på det, vi i dag kender som kunstig intelligens – selvom det dybest set ikke har noget med intelligens at gøre. Men det, den mangler i intelligens, har den til gengæld i så rigeligt mål i evnen til at overskue og sammensætte alverdens informationer til tekster, lyde, billeder og film.

Men i sidste ende er den dum som en dør. Og nej, det må man ikke sige om andre mennesker – men det er jo netop pointen. Kunstig intelligens er ikke et menneske. Det er en ting med en funktion. Ligesom en dør. Okay, en avanceret dør, men så kan jeg heller ikke strække mig længere.

Og hvad sker der så igen og igen, når jeg sidder der og skriver til en upersonlig ting? Ja, har du aldrig selv brugt AI, tror du sikkert, det er løgn. Jeg fodrer den med input, dikterer ændringer, og den retter straks ind. Og så er det, at det sker. Det helt ubegribelige! Jeg skriver det lille høflige ord tilbage: Tak!

Min mor lærte mig, at man altid skal være høflig. Men ligefrem at sidde og takke sin skrivemaskine er nok alligevel lidt mere, end hun havde forestillet sig for 40-50 år siden, da hun forsøgte at lære mig almindelig anstændighed.

Enten lykkedes hun så godt, at jeg er blevet ualmindelig høflig, eller også sker der noget helt særligt, når jeg sidder og kommanderer med ChatGPT, Copilot, Midjourney eller en af de andre kunstige intelligenser.

Tråd ind i himmelen

I et afsnit af DR's podcast Genlyd fortæller psykolog og forsker ved Aarhus Universitet Kim Mathiasen, at mennesker har svært ved ikke at tillægge chatbotterne menneskelige værdier.

Mennesket er simpelthen så godt til at danne relationer til alt muligt, siger han til DR og uddyber: Når man sidder i en tekstbaseret samtale, der ser menneskelig ud, så vil vi danne relationer til et indre objekt af den anden.

Vi er altså så hamrende dygtige til at skabe relationer, at vi helt uden at tænke over det kan få et forhold til en computer. Og det burde måske ikke engang overraske os.

For mit lille tak til ChatGPT er bundet til en tråd ind i himmelen. Tråden fører os helt tilbage til skabelsens morgen og til Guds identitet og hans vilje for os mennesker. Når jeg sidder og skriver tak til ChatGPT, afslører jeg faktisk kun denne ene ting om mig selv: Jeg er skabt i Guds billede. Skabt til fællesskab med ham og med mine medmennesker. Og derfor har Gud skabt os, så vi er så hamrende dygtige til at skabe relationer, at vi kan menneskeliggøre hvad som helst – og indgå i de mest besynderlige relationer.

Men jeg har nu bestemt, at jeg vil øve mig på ikke at sige tak til ChatGPT. Chatbotter, giraffer og hvaler bliver aldrig mennesker – selvom vi har en næsten uimodståelig evne til at menneskeliggøre hvad som helst.

Så næste gang jeg får lyst til at sige tak til ChatGPT, vil jeg i stedet tage en pause og sende min tak til min Skaber. Ham, der faktisk blev menneske for at genskabe relationen til os.

Serie: "Mirakler i hverdagen"

Gud møder mennesker vidt forskelligt

I sine seks år som kristen har Marco Voets fra Esbjerg set adskillige helbredelser. Hans erfaring er, at Gud møder mennesker på vidt forskellige måder. Selv har han oplevet, at Gud giver ham drømme, hvor han beder for syge, som bliver helbredt. "Det er fantastisk, at Gud på den måde bekræfter sin vilje for mig," siger Marco smilende.

42-årige Marco fra Esbjerg har gennem sin forbønstjeneste oplevet mange mennesker blive helbredt.

Af Lisbeth Morell Jepsen

Marco blev kristen, da han var 36 år, i dag er han 42 år og er blevet en fast del af frikirken Livets Kilde i Esbjerg. Han beder for mennesker både i og udenfor kirken. Han går også en del på gaden, hvor han deler sin tro, og han har bedt for mennesker på onlineplatformen zoom.

Marco har flere gange oplevet at bede for mennesker, der endnu ikke var kristne, og som igennem forbønnen er blevet rørt af Gud, sådan at de senere har givet deres liv til Jesus.

Væske i øret forsvandt

Som forbeder i Livets Kilde bad Marco for en mand i trediverne. Manden fortalte, at han havde ligget i sengen seks uger med feber. Derefter fik han mellemørebetændelse, og der flød væske fra øret. De to forbedere så også væsken, da de bad for manden.

Manden fortalte, at øret blev meget varmt, da Marco lagde hånden på det.

"Da han kom hjem, var der ikke mere væske i øret, og smerterne i øret var forsvundet. Manden skulle ud at rejse, så derfor var det sidste udkald, at han blev helbredt," siger Marco.

En nyresten forsvinder

I slutningen af 2021 bad Marco for en kvinde, som var midt i tyverne. Forbønnen foregik på onlineplatformen zoom. Så de to kunne se hinanden på video.

Ved en scanning havde kvinden fået at vide, at der sad en nyresten fast ved hendes urinleder. Lægerne havde vurderet, at nyrestenen enten skulle slås i stykker ved hjælp af ultralyd eller opereres ud.

"Jeg bad for hende og oplevede, at Guds kraft kom stærkt over hende."

Kvinden sagde selv efterfølgende, at det havde føltes som om, der stod en person bag hende. Hun sagde, at hun var lidt væk – altså meget fordybet under bønnen. Da hun igen blev scannet, var nyrestenen fuldstændig væk, og lægerne undrede sig over, hvordan det var sket.

"For hende var det en stærk oplevelse at blive bedt for. Da jeg bad for hende, var hun endnu ikke kristen, men hun er senere blevet kristen," siger Marco med glæde i stemmen.

Livmoder rykker sig fem centimeter

I begyndelsen af 2022 bad Marco for en anden kvinde. Hun kendte den kvinde, hvis nyresten var fuldstændig forsvundet. Hun var ikke kristen og havde aldrig prøvet at blive bedt for i Jesu navn. Kvinden boede i udlandet, så derfor bad Marco for hende på zoom.

Kvinden havde født et barn og fik efterfølgende på baggrund af en scanning at vide, at hendes livmoder sad forkert. Den sad fem centimeter for langt nede.

"Jeg bad troens bøn for hende og befalede, at livmoderen skulle komme på plads. Hun mærkede umiddelbart ikke det helt store. Vi lagde på, og der gik noget tid, inden jeg igen hørte fra kvinden. Hun skrev, at hun havde været til en ny scanning, hvor lægerne kunne se, at hendes livmoder nu sad, som den skulle. Sidenhen blev kvinden gravid igen, og hun har født barnet uden komplikationer."

Marco fortæller, at det var ret stort for kvinden, som ikke troede på Gud, at han rørte ved hendes livmoder på denne måde. Det har gjort, at hendes øjne er blevet åbnet for troen på Jesus, og hun har efterfølgende spurgt om at få en bibel.

"Det er ret særligt, at Gud berører mennesker på så mange forskellige måder, det kan vi jo også læse om i Bibelen."

En diskus popper på plads

En mand, som var i slutningen af tyverne, blev bedt for i Livets Kilde i 2022.

Marco havde bedt for denne mand flere gange, fordi han havde en diskusprolaps i ryggen. Men der var ikke sket noget.

"Da han kom til forbøn, var det smerterne, vi bad for. Vi lagde hænderne på hans ryg. Mens vi bad, fik jeg en indskydelse, som jeg tænkte var fra Helligånden. Det føltes som om, jeg også skulle bede om, at Gud ville helbrede diskusprolapsen."

Marco fortæller, at man som kristen nogle gange oplever, at man starter med at bede for det, som personen kommer til forbøn med. Mens man gør det, får man tanker eller fornemmelser om noget andet, som man også skal bede for.

"Det fik jeg den dag. Så jeg befalede, at diskussen skulle gå på plads i Jesu Kristi navn. Manden fortalte, at han hørte en lyd, som når noget popper, mens vi bad. Han har ikke haft problemer eller smerter fra prolapsen siden den dag."

Marco mærkede ikke noget i situationen, men det er også hans erfaring, at det er meget forskelligt, om han mærker noget, når han beder. Han fortæller, at Gud nogle gange helbreder mennesker, uden at nogen af dem i situationen har mærket noget. Andre gange mærker den ene noget og andre gange mærker flere, at Gud gør noget.

"Gud møder mennesker vidt forskelligt," siger Marco og fortsætter: "Det gælder både for forbederen og for den, som bliver bedt for. Jeg oplevede engang en kvinde, der havde noget med albuen. Hun fortalte, at det føltes koldt på albuen, da jeg bad for hende. Det mærkedes som om, der blev lagt is på albuen, sagde hun."

Guds mærkbare nærvær som bølger

I 2023 bad Marco for en mand, der boede i England. Marco var dengang en del af en international forbønstjeneste kaldet IAHM, som tilbød forbøn på henholdsvis engelsk og fransk. Marco var med på det engelsktalende team.

Manden, som han bad for, var kristen og omkring 65 år. Han havde problemer med stivhed i ryggen.

Manden fortalte, at han oplevede Guds nærvær meget stærkt i rummet. Guds nærvær kom som i bølger, der gjorde, at han bevægede overkroppen og hovedet i takt med bølgerne.

Efterfølgende har manden fortalt Marco, at det var blevet bedre med ryggen, men det som havde gjort et helt særligt indtryk på ham, var oplevelsen af Guds mærkbare nærvær.

Kundskabsord om skuldersmerter

I kirken bad Marco for en 30-årig mand. Det var til en begivenhed, hvor man var samlet til bøn og tilbedelse.

Mens Marco var ved at tilbede Jesus, mærkede han en smerte i sin skulder. Han vidste instinktivt, at skuldersmerterne var et kundskabsord til en anden, som også var til stede.

Da mikrofonen blev åben, og man kunne dele, hvad man havde på hjerte, delte Marco kundskabsordet. Der var en mand, som rakte hånden op og tilkendegav, at ordet var til ham, og at han gerne ville bedes for.

Manden fortalte efterfølgende, at han havde døjet med smerter i skulderen, men at han på selve dagen, da Marco fik ordet, ikke havde nogle smerter i skulderen. Alligevel tænkte han, at ordet måtte være til ham. Han blev overvældet under forbønnen og har derefter oplevet en væsentlig bedring i skulderen. Siden han blev bedt for, har han kun haft smerter i skulderen nogle få gange.

"Jeg længes efter at opleve endnu mere med Gud og at se endnu flere helbredelser. Der står flere steder i Bibelen, at alle, der kom til Jesus, blev helbredt. Der står også i Bibelen, at når apostlen Peters skygge faldt på mennesker, blev de helbredt," siger Marco.

Drømme

Marco oplever jævnligt at få drømme, som han tror, er fra Gud.

"Nogle gange drømmer jeg om, at Jesus helbreder mennesker igennem mig. Jeg har også haft drømme, hvor jeg fortæller mennesker om Jesus på gaden. Og andre drømme, som handler om mit kald. Mange gange når jeg tror på, at en drøm er fra Gud, skriver jeg drømmen ned eller indtaler den på min telefon.

Det er for mig ret fantastisk, at Gud også bekræfter sin vilje gennem drømme," slutter Marco med begejstring i stemmen.

Dramatiseringen af Rosens navn i Maribo Domkirke fører publikum ind i en anden tid, hvor mennesker diskuterede Gud, djævelen og sandheden med en alvor, som stadig kan fascinere os i dag.

Til venstre: I forestillingen møder publikum den engelske franciskanermunk William af Baskerville og hans unge novice Adso, som kommer i problemer grundet franciskanernes radikale fattigdomsideal.

Fotos: NT Lynge Nielsen

"Overvældende interesse" for stort teaterstykke i Maribo Domkirke

Af Iben Thranholm

Maribo Domkirke er i marts måned forvandlet til noget helt andet end en dansk domkirke. Når mørket falder på, og publikum træder ind i det store kirkerum, er det som at træde direkte ind i et italiensk benediktinerkloster i middelalderen.

NørregadeTeatret præsenterer nemlig en ny dansk dramatisering af Umberto Ecos berømte roman 'Rosens navn'. Forestillingen er blevet til i et samarbejde mellem Maribo Domsogn og teatret, og allerede inden premieren var den en succes: Næsten 9.000 billetter er solgt, og forestillingen spiller for fulde huse hele marts. Publikum kommer ikke kun fra Lolland-Falster – ifølge teatrets leder Frank Rubæk er der gæster fra hele landet. Kun 37 procent af publikum er lokale. Resten kommer fra ikke mindre end 287 postnumre spredt over hele landet. Det siger noget om interessen for denne usædvanlige teateroplevelse.

Domkirken som middelalderkloster

Allerede når man træder ind i kirken, mærker man, at noget særligt er i gang. I døren står to munke i sorte munkekutter og tager imod – som var de trådt direkte ud af middelalderen, dengang domkirken blev bygget. Foran alteret er der opført en scenekonstruktion, hvor projektioner og lys skaber billeder af klosterets forskellige rum – refektoriet, klostergården og det hemmelighedsfulde bibliotek. Søjler og hvælvinger er oplyst, så de bliver en del af scenografien, og den lange midtergang i kirkeskibet fungerer også som scene.

Flere af de sortklædte munke vandrer rundt i kirkerummet under hele forestillingen. Mellem sceneskiftene høres stemningsfuld korsang, som fylder kirkerummet med en næsten sakral atmosfære. Det føles ikke som teater i traditionel forstand. Det føles som om publikum er blevet inviteret ind i et kloster i 1300-tallet, og rammen kunne næppe være mere historisk.

Handlingen i Rosens navn foregår i år 1327, og Maribo Domkirke blev indviet som birgittinerklosterkirke i 1416. Når fantasien først får lov til at arbejde lidt, er det ikke svært at forestille sig, hvordan livet i et middelalderkloster må have taget sig ud. Man fornemmer hurtigt, at denne historie ikke ville have haft den samme kraft på en almindelig teaterscene.

Hvad handler historien om?

Umberto Ecos roman fra 1980 er en middelalderkrimi med mange lag. Historien følger den engelske franciskanermunk William af Baskerville og hans unge novice Adso, som ankommer til et isoleret kloster i Norditalien. De skal deltage i et vigtigt møde mellem kirkens repræsentanter og franciskanerne, der er kommet i konflikt med paven på grund af deres radikale fattigdomsideal. Men kort efter deres ankomst begynder mystiske dødsfald at ryste klostret. Munke bliver fundet døde under mystiske omstændigheder, og snart breder frygten sig. Nogle mener, at mordene er tegn på, at apokalypsen nærmer sig. Andre taler om djævelens værk.

William af Baskerville forsøger med skarpt intellekt og logisk sans at opklare mysteriet. Sporene leder ham til klosterets enorme bibliotek – et labyrintisk og hemmeligt sted, hvor en farlig bog gemmer på en dødelig hemmelighed.

Samtidig ankommer inkvisitoren Bernardo Gui til klostret for at undersøge kætteri blandt munkene. Krimi, teologi, filosofi og kirkepolitik væves sammen i en historie om sandhed, magt og tro.

Stærkt skuespil

Opsætningen i Maribo rummer en imponerende række af danske skuespillere. På rollelisten finder man blandt andre Kristian Boland, Preben Kristensen, Waage Sandø, Michael Moritzen, Lars Bom, Mikkel Vadsholt, Morten Hauch-Fausbøll, Nis Bank-Mikkelsen og Gracia Rios Calderon. Dialogerne er intense, og karaktererne tegnes tydeligt. Man mærker spændingen mellem tro, magt og frygt, som præger klosteret.

Det er i det hele taget imponerende, hvad et egnsteater har formået at løfte. Forestillingen har en kvalitet og en skala, som man normalt forbinder med langt større scener.

De store spørgsmål

Det særlige ved denne opsætning er, at den ikke kun fortæller en krimihistorie. Frank Rubæk, der både har skrevet manuskriptet og instrueret forestillingen, har valgt ikke at springe de lange teologiske diskussioner, som bogen indeholder, over. Tværtimod giver forestillingen et indblik i middelalderens tankeverden.

Munkene taler om djævelen, helvede, skriftemål, Guds ære, Antikrist og Aristoteles. Latinske ord og sætninger indgår naturligt i dialogen. Alligevel bliver forestillingen aldrig tung eller uforståelig. Tværtimod giver det en stærk fornemmelse af, hvordan mennesker tænkte dengang – i en tid hvor kristendommen gennemsyrede hele samfundet.

Et centralt tema er konflikten om franciskanernes fattigdomsideal. Skulle de dømmes som kættere, fordi de mente, at Kristus og apostlene levede i fuldstændig fattigdom?

Samtidig kredser historien om en mystisk bog – Aristoteles' tabte værk om komedien og latteren. Men nogle mener, at latter er farlig. Derfor må bogen skjules – koste hvad det vil.

Folk kommer for mere end underholdning

Ideen til forestillingen kommer fra Frank Rubæk, leder af NørregadeTeatret i Maribo.

Han fortæller, at fascinationen af romanen går helt tilbage til hans tid på handelsgymnasiet.

"Det er ikke kun krimiplottet, der fascinerer mig," siger han. "Bogen indeholder historie, filosofi og teologi. Det er en saftig og voldsom historie – en virkelig god fortælling."

At sætte forestillingen op netop i Maribo Domkirke giver noget helt særligt, mener han.

"Romanen foregår i 1327, og kirken her blev indviet i 1416. Det er næsten den autentiske historiske scene. Den stemning kan man ikke købe for penge. Der er en højtidelighed i rummet – og en meget smuk atmosfære."

Han fortæller også, at interessen for forestillingen har været overvældende.

"Billetterne blev revet væk efter bare tre små Facebook-opslag. Vi har aldrig oplevet noget lignende."

For Rubæk viser det, at publikum søger historier, der går dybere end let underholdning.

Ecos mørke blik på kristendommen

Selv om Rosens navn er et mesterværk, rummer romanen også en tydelig kritik af kristendommen.

Umberto Eco skrev bogen i 1980'erne, i en tid hvor mange på universiteterne hævdede, at der ikke findes én sandhed.

Den tanke skinner igennem i historien.

Munken Jorge – historiens fanatiske vogter af bibliotekets hemmeligheder – repræsenterer en streng og mørk form for tro. For ham er latter farlig, fordi den kan underminere gudsfrygten.

"Tro uden smil" er i praksis hans budskab.

For at bevare hemmeligheden om Aristoteles' bog smører han gift på bogens sider, så alle der læser den, dør.

På den måde tegner Eco et dystert billede af mennesker, der mener at eje sandheden.

Men her opstår en interessant spænding i mødet med nutiden.

For mange i dag opsøger netop historier som denne, fordi de længes efter mening, sandhed og dybde. Ironisk nok fascinerer Ecos fortælling, fordi den skildrer en verden, hvor mennesker faktisk troede, at sandheden fandtes.

En stærk oplevelse

Selv om Eco ønskede at tegne et mørkt billede af klosterlivet, bliver oplevelsen i Maribo Domkirke alligevel mere lys og levende.

Scenografien, musikken og skuespillet skaber en stemning, der næsten føles festlig midt i alvoren.

Det er ganske enkelt imponerende, hvad NørregadeTeatret har skabt. Forestillingen har en kvalitet, som sagtens kunne bære en national scene. Men så ville noget af den autentiske stemning uden tvivl gå tabt.

For det er netop Maribo Domkirke – med dens historie, rum og atmosfære – der gør oplevelsen helt unik.

I nogle timer får publikum lov til at træde ind i en anden tid.

En tid hvor mennesker diskuterede Gud, djævelen og sandheden med en alvor, som stadig kan fascinere os i dag.

Matthew Grech blev hovedpersonen i en juridisk kamp på Malta i over tre år, fordi han i et interview havde fortalt, at han opgav sin homoseksuelle livsstil, da han var blevet personlig kristen. Foto: Christian Concern

"Efter års pres er forsøget på at kriminalisere ham brudt sammen, fordi anklagemyndigheden aldrig på en sammenhængende måde kunne definere, hvad 'konverteringsterapi' overhovedet betyder.
Det er et udefineret, politisk ladet udtryk uden nogen faktisk begrundelse," udtalte advokater fra Christian Concern efter frifindelsen af Matthew Grech.

Tidligere homoseksuel frikendt for "konverteringspraksis" efter 17 retsmøder

"Den virkelige trussel her er ikke kun mod Matthew, men mod selve ytringsfriheden. Selv de tv-værter, der var sympatiske over for LGBT-perspektiver og åbent udfordrede Matthew i diskussionen, er blevet retsforfulgt. Det er absurd," udtalte advokaten Andrea Williams fra Christian Legal Centre efter de første 12 retsmøder i sagen mod Matthew Grech.

Af Bodil Lanting

En domstol på Malta afgjorde i forrige uge, at den 36-årige erklærede ekshomoseksuelle pastor Matthew Grech ikke er skyldig i at "reklamere for omvendelsespraksis".

Sagen startede med et interview i april 2022, hvor Matthew Grech af det uafhængige medie PMnews Malta blev bedt om at diskutere sine synspunkter på et forbud mod konverteringsterapi, der var blevet vedtaget i 2016.

Grech fortalte under interviewet blandt andet, at han som yngre havde følt sig usikker omkring sin seksualitet og derfor havde haft homoseksuelle forhold. Senere blev han kristen og omvendte sig fra denne type adfærd.

"Ikke en identitet, men en synd"

På intet tidspunkt under interviewet med PMnews Malta opfordrede Grech nogen til at gå i terapi for at ændre deres seksuelle orientering eller kønsidentitet. Han udtalte sig dog kritisk om den maltesiske lov, som "gør det ulovligt for enhver person at reklamere for konverteringspraksis". Han nævnede desuden organisationen International Foundation for Therapeutic and Counselling Choice, som kæmper for frihed til at kunne vælge den type rådgivning, der af nogle betegnes som konverteringsterapi.

Under interviewet fortalte Grech, at han efter at være kommet til personlig tro blev overbevist om, at homoseksualitet ikke er en identitet, men snarere en syndig praksis, som han ikke længere kunne fortsætte med som kristen. Han sagde også, at han ikke bruger udtrykket 'konverteringsterapi', da Bibelen hverken beskriver homoseksualitet som en identitet eller som en følelse, men udelukkende som en praksis.

"Hvis en mand eller kvinde har seksuelle forhold til en person af samme køn, siger Bibelen, at de begår den homoseksuelle 'handling' i Guds øjne, og det kalder Bibelen en synd. Ligesom med enhver anden synd kan man omvende sig fra den og bede Gud om tilgivelse og bede ham om styrke til at overvinde den," sagde Matthew Grech.

Han er bestyrelsesmedlem i den britiske Core Issues Trust, en gruppe, der støtter "mænd og kvinder med homoseksuelle problemer, der frivilligt søger forandring i seksuel præference og udtryk," som det hedder på gruppens hjemmeside.

"I tre lange år er mit liv blevet vendt fuldstændig på hovedet, ikke for at skade nogen, ikke for at opildne til had, ikke for at bryde loven, men for at dele mit personlige vidnesbyrd om håb og fornyelse i en podcast."

Tre år med retssager

Kort efter udsendelsen i 2022 blev både Matthew Grech og de to journalister hos PMnews Malta, der gennemførte interviewet, retsforfulgt i henhold til loven om reklame for konverteringsterapi.

Få dage efter interviewet med PMnews Malta modtog Matthew Grech således et opkald fra politiet, der beordrede ham til at melde sig på politistationen, fordi tre personer havde hævdet, at både han og programmets værter havde reklameret for den forbudte konverteringspraksis.

Taknemlig

Efter frifindelsen den 4. marts 2026 udtrykte Matthew Grech sin taknemlighed overfor advokatgruppen Christian Concern, som har arbejdet sammen med hans maltesiske advokater:

"I tre lange år er mit liv blevet vendt fuldstændig på hovedet, ikke for at skade nogen, ikke for at opildne til had, ikke for at bryde loven, men for at dele mit personlige vidnesbyrd om håb og fornyelse i en podcast.

Jeg står her i dag og er taknemmelig; taknemmelig for mit juridiske team, taknemmelig for dem, der støttede mig, og frem for alt taknemmelig for Gud, hvis forvandlende nåde er netop den historie, jeg blev retsforfulgt for at fortælle," sagde Matthew Grech.

En vigtig sag for kristne

Efter dommen udtalte Andrea Williams, der er administrerende direktør for Christian Concern og Christian Legal Centre:

"Dagens frifindelsesdom er en klar og afgørende sejr, ikke kun for Matthew, men for kristen frihed og ytringsfrihed over hele verden.

Efter års pres er forsøget på at kriminalisere ham brudt sammen, fordi anklagemyndigheden aldrig på en sammenhængende måde kunne definere, hvad 'konverteringsterapi' overhovedet betyder. Det er et udefineret, politisk ladet udtryk uden nogen faktisk begrundelse, og det burde aldrig have været brugt til at målrette en ung mand blot for at dele sit kristne vidnesbyrd."

"Denne sag har afsløret, hvordan aktivister har forsøgt at bruge loven som våben for at bringe folk som Matthew til tavshed - dem, der udtrykker traditionelle kristne overbevisninger om seksualitet, ægteskab og identitet.

Der var aldrig nogen troværdige beviser, der retfærdiggjorde anklagerne mod ham, kun en aggressiv kampagne for at lukke munden på synspunkter, der afviger fra en fremherskende ideologi."

Også de journalister, der interviewede Grech, blev frifundet som konklusion på den lange retssag.

International indflydelse

Christian Concern tilføjer, at dommen vil få international indflydelse, da Maltas lov fra 2016 er blevet udråbt som "et lysende eksempel på, hvordan love mod såkaldte konverteringspraksisser bør implementeres". Andre nationer vil nu indse, at sådanne forbud hverken er ønskelige eller ligetil at implementere, siger Christian Concern.

"Den gode nyhed om Jesus Kristus og det fulde håb, som evangeliet tilbyder, bør deles, bør fejres og bør beskyttes i vores love."

"For os kristne er forandring mulig; forandring er reel," sagde Grech i videoen, "og det er en oplevelse, der har bragt os så meget glæde, så meget frihed og håb og befrielse, og den fortjener at blive fejret. Den gode nyhed om Jesus Kristus og det fulde håb, som evangeliet tilbyder, bør deles, bør fejres og bør beskyttes i vores love."

'Helligånden forhindrede valget af alternativ anglikansk ærkebiskop'

Den teologisk konservative gruppe Gafcon var samlet for at finde et alternativ til lederen af den anglikanske kirke, ærkebiskop Sarah Mullally, men en sen nattetime blev planerne ændret.

På et møde i Nigerias hovedstad Abuja i begyndelsen af marts havde Den Globale Anglikanske Fremtidskonference (Gafcon) planer om at vælge et alternativ til den nye ærkebiskop af Canterbury. Men valget blev aflyst på grund af Helligåndens indgriben, fortæller de.

Ærkebiskop Laurent Mbanda fra Rwanda er valgt som leder og øverste autoritet i det nye anglikanske råd, GAC. Foto: Gafcon

Lederne fra det anglikanske fællesskab var samlet i Nigeria netop for at vælge en *primus inter pares* ("den første blandt ligemænd"), idet de afviser ærkebiskoppen af Canterburys autoritet.

Da det viste sig, at der alligevel ikke var blevet valgt en alternativ ærkebiskop, reagerede journalisterne på stedet med en vis forvirring, skriver BBC.

Afviser kvindelig leder

Planerne om en alternativ ærkebiskop opstod efter valget af Sarah Mullally som ærkebiskop af Canterbury og dermed leder af den anglikanske kirke. Gafcon afviser dels kvindelige præster, dels Sarah Mullallys accept af samkønnede vielser og hendes generelle syn på seksualmoral.

Men det handler først og fremmest om bibelsynet, forklarer kannik Justin Murff på vegne af Gafcon.

Med denne indstilling til den kommende leder af moderkirken var Gafcons ledere samlet for at vælge en alternativ ærkebiskop. Men ifølge nyhedstjenesten Anglican Ink havde lederne af konfliktmødet i St Matthias House i Abuja i en sen nattetime oplevet at blive stoppet af Helligåndens indgriben.

Nyt råd ved navn GAC

Den 5. marts 2026 fortalte pastor Pauk Donison, at man i stedet for at annoncere navnet på den nye leder for Gafcon havde "opløst Gafcon Primates Council". Fremover skal den anglikanske trosretning hedde Global Anglican Council, altså Det Globale Anglikanske Råd.

GAC vil stadig omfatte biskopper, gejstlige og lægfolk, og beholde de samme stemmerettigheder og status som Gafcon.

Men i stedet for direkte at udfordre ærkebiskoppen af Canterburys overordnede autoritet skal den nyvalgte leder bare lede det globale anglikanske råd.

Enhed i Kristus

Herefter skal ærkebiskop Laurent Mbanda fra Rwanda fungere som formand for Det Globale Anglikanske Råd.

Anglican Ink beskrev en "deprimeret stemning" blandt de delegerede efter denne udmelding. Men de fik at vide, at ændringen af planerne kom efter omhyggelig bøn og diskussion.

Torsdag talte man om den "smerte og splittelse", som mange Gafcon-medlemmer havde oplevet på grund af udnævnelsen af ærkebiskop Sarah Mullally. Samtidig understregede man vigtigheden af, at kirken er "familie".

"Kristus kalder sin kirke til at være ét," faslog lederne.

Gafcon blev dannet i 2008 efter mange års splittelser om teologiske forskelle i spørgsmål som LGBTQ-præster og velsignelser af samkønnede.

Bodil

Faktatjek fra Kristne for Israel (C4Israel):

Hvor mange gange har Israel dræbt præcis 81 personer i Gaza på bare ét døgn?

I Kristne for Israel's nye magasin kan man læse en tankevækkende artikel om tallet 81. Ifølge en række forskellige medier skulle Israel flere gange på bare 24 timer have dræbt præcis 81 palæstinensere. "Det gjorde Israel tydeligvis ikke," fastslår artiklens forfatter, Daniel Greenfield.

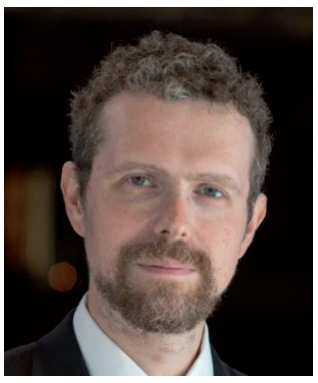

Daniel Greenfield skrev i Frontpage Magazine i juli 2025 om det magiske tal '81', som beviser, at mange påståede tabstal i Gaza er fake news. Foto: Frontpage Magazine

I artiklen nævnes det, at Israel mindst otte gange skulle have dræbt præcis 81 mennesker i territoriet på præcis 24 timer. Og sandsynligheden for at det kunne ske bliver naturligvis betvivlet.

En hurtig optælling på nettet viser, at forskellige medier mindst 11 gange i løbet af 2014-2025 nævner, at 81 palæstinensere skulle være blevet dræbt. Alene gerningsstederne varierer lidt: det er enten sket i Gaza By, i Khan Younis eller i en flygtningelejr.

Men tallene går igen, og det er for Daniel Greenfield et tydeligt tegn på bedrageri.

Han skriver: "Folk, der forfalsker deres regnskaber, forsøger normalt at undgå runde tal og vælger derfor et ulige tal. Men de gentager ofte det samme tal igen og igen. Folk falder i mønstre, og efter at have nævnt "81 personer på 24 timer" faldt Hamas i den rille at vælge det samme tal flere gange".

Resultatet blev altså det vildt usandsynlige, at israelske luftangreb igen og igen skulle have dræbt præcis 81 mennesker.

81 er et helligt tal

Greenfield nævner, at tallet 81 er et af de "magiske" tal i islam. Denne numerologi forklares som følger:

"Muslimer tænker på '81' som et særligt tal, fordi de tror, at de kan se tallene '18' og '81' på deres hænder skrevet på arabisk, og disse tal tilsammen danner '99', som er summen af navnene på deres guddom 'Allah'."

Hamas har måske ikke bevidst planlagt at citere '81' gentagne gange, men som fromme muslimer havde de dette tal i tankerne, mener Greenfield.

81 og Gaza blev nævnt allerede i 2014

Den tidligste medieomtale af '81' i forbindelse med Gaza går tilbage til juli 2014, hvor nyhedsmediet CNN skrev: "Mindst 81 dræbt i Gaza". Efter Hamas' massakre den 7. oktober 2023 skrev CNN hele tre gange - både den 20. oktober 2023, den 26. maj 2024 og den 16. januar 2025 - om netop 81 dræbte i Gaza.

Mange andre medier har gjort det samme, påpeger Greenfield. Man gentager hele krigspropaganda-fortællingen om titusindvis af døde kvinder og børn, som Hamas har leveret til medierne. Og de mange beskrivelser af 81 dræbte på forskellige datoer og steder er blevet offentliggjort uden faktatjek fra mediernes side.

Men de ofte citerede palæstinensiske tabstal stammer alle fra "Gazas sundhedsmyndigheder" eller "lokale hospitalsmyndigheder", dvs. i virkeligheden fra terrorgruppen Hamas.

Man kunne jo spørge, hvorfor medierne ikke har undersøgt de tal og øvrige oplysninger, som de fik fra netop Hamas.

Daniel Greenfield spørger retorisk, om medierne ønsker, "at terroristerne skal vinde, og at USA, Israel og resten af den civiliserede verden skal tabe?"

Bodil

Hele Bibelen skal læses højt i Washington D.C. i perioden 18. - 25. april som del af USA's 250-års fejring. Foto: Bigstock

USA fejrer 250 års jubilæum med bibelstafet

USA fejrer sit 250-års jubilæum i år. Det skal blandt andet fejres ved hjælp af en række bibellæsende berømtheder, skriver Kristelig Pressekontor i Norge (KPK).

Planlægningen af den officielle del af fejringen begyndte allerede i 2016. Dengang blev der nedsat et kongresudvalg, der skulle sikre en politisk neutral fejring af, at USA har været på landkortet i et kvart årtusinde, lige siden uafhængighedserklæringen i 1776.

Sidste år oprettede præsident Donald Trump en særlig gruppe i Det Hvide Hus, The White House Task Force on Celebrating America's 250th Birthday.

En såkaldt forsigtig start på fejringen fandt sted, da den amerikanske hær afholdt sin 250. parade sidste år den 14. juni. I år vil der være meget mere fejring - og af en helt anden art.

Bibelmaraton

Om en måned vil Bibelen blive læst højt i hovedstaden Washington, D.C. 420 personer vil bidrage til den offentlige oplæsning, der vil foregå både dag og nat, med oplæsning af hele Bibelen fra skabelsesberetningen til den sidste side af Johannes' Åbenbaring.

Arrangementet *America Reads the Bible* beskrives som et af de største offentlige bibellæsningsprojekter i amerikansk historie.

Starten på det frivillige arbejde markeres med en gudstjeneste i National Community Church. Selve oplæsningen løber fra søndag den 19. april til lørdag den følgende uge med en live-transmission hver dag fra kl. 9.00 til 21.00 østlig tid. Oplæsningen afholdes i World Stage Theater i Museum of Bible, der ligger tre blokke fra Capitol Hill Congress Building. Læsningen vil blive optaget og blive til en varig video- og lydbibel.

420 deltagere fra alle 50 stater

Ifølge arrangørerne vil over 420 personer, der repræsenterer alle 50 stater i USA, deltage i bibeloplæsningen. Mere end 100 organisationer og over 475 nationale ledere er tilknyttet begivenheden.

Blandt deltagerne i åbningsceremonien er skuespillerinderne Candace Cameron Bure og Patricia Heaton, sidstnævnte kendt fra tv-succesen Everybody Loves Raymond. Repræsentanter fra Kongressen og den amerikanske regering vil også være til stede.

Patricia Heaton bliver den første oplæser, da hun har fået tildelt de to første kapitler af Bibelen.

Billy Grahams søn, Franklin Graham, vil afrunde læsestafetten med en evangelisk præsentation efter Johannes' Åbenbaring. Ellers foregår læsningen ved at én person ad gangen læser fra King James-versionen Easy Read, uden kommentarer.

Initiativet ledes af Bunni Pounds, grundlægger og præsident for Christians Engaged, en organisation, der arbejder for at engagere kristne i bøn, valg og samfundsliv. Pounds har arbejdet på visionen i over to år. "Vi tror, at Guds ord, blot ved at det læses og lyttes til, kan forvandle hjerter, familier, samfund og nationer," sagde Pounds i en pressemeddelelse den 11. februar.

Blandt arrangørerne er også kristne organisationer som Time to Revive, Christian Broadcasting Network, Promise Keepers og Family Research Council.

Arrangørerne minder om det, der beskrives i Ezras Bog, hvor Skrifterne blev læst offentligt efter Israels tilbagevenden fra eksil i Babylon. Derfor opfordres kirker over hele landet til at afholde lokale arrangementer og se live-udsendelserne på tv. Der vil også være et separat program for unge voksne mellem 18 og 30 år fra 21. til 24. april.

KPK

Han er blevet kaldt 'sektforsker'. Selv kalder han det 'problematiske fællesskaber', fordi dynamikkerne ikke er forbeholdt sekter

Med baggrund i sit forskningsprojekt forklarer Ib Sørensen, lektor og ph.d ved VIA University College, nogle af de koder, dynamikker og fortællinger, der er i problematiske fællesskaber, hvor man oplever negativ social kontrol.

"Gennem tiden er jeg blevet kaldt sektforsker, men jeg bruger begrebet problematiske fællesskaber, fordi det giver bedre mening for mig," siger Ib Sørensen, der har en ph.d. i emnet. Foto: Privat

Af Lisbeth Morell Jepsen

"Mit håb og ønske er, at vi øger den kritiske bevidsthed om udviklinger, som kan vise sig problematiske for medlemmerne selv og for forholdet mellem gruppe og omverden," siger Ib Sørensen, lektor og ph.d. ved VIA University College.

Ib Sørensen har forsket i organisationskultur, civilsamfundet og dets organisationer samt i forebyggelse af radikalisering og negativ social kontrol i kristne fællesskaber.

Mange danskere er på den ene eller den anden måde bekendt med sekteriske kristne fællesskaber som Faderhuset eller Evangelist. Det er netop disse fællesskaber, som Ib Sørensen har fulgt og studeret. Han har set nærmere på koder, dynamikker og fortællinger i de to grupper.

I stedet for begrebet sekteriske fællesskaber, bruger Ib Sørensen begrebet problematiske fællesskaber.

"Gennem tiden er jeg blevet kaldt sektforsker, men jeg bruger begrebet problematiske fællesskaber, fordi det giver bedre mening for mig."

Ib Sørensen er også i sin begrebsafklaring optaget af, at social kontrol mange gange er en god ting, fordi det er en del af den mellemmenneskelige gruppedynamik, som gør, at vi holder os indenfor de uskrevne etiske rammer i fællesskabet.

Social kontrol er en nødvendighed

Ib Sørensen er selv opvokset i et frikirkeligt fællesskab, og han har også været frikirkepræst i 18 år. Det var, mens han var præst, at han begyndte på studierne. Han fortæller, at det, som skete i Faderhuset og Evangelist, er at finde i alle grupper, dog i markant mindre grad.

"At få adgang til trygheden i et tæt fællesskab kommer med en pris. Det koster blandt andet noget af din individuelle frihed," siger han.

Social kontrol er en nødvendig del af det at høre til en gruppe. I en gruppe er der altid et "dem" og et "os". Vil man være en del af en gruppe, er der et vist sæt regler, en kontrol. Grupperne og samfundet holdes sammen, fordi vi holder hinanden op på, hvad der er okay. Hvad er i orden og hvad er ikke.

"Social kontrol er en nødvendighed i grupper, og i mange tilfælde er det godt. Men det kan tage overhånd og fratage gruppens medlemmer fundamentale rettigheder - så taler man om negativ social kontrol."

Tæt på Gud eller langt fra Gud

Ifølge Ib Sørensen sker udviklingerne i en gruppe – også de problematiske – i processer. Han mener, at alle grupper har en slags gudsbegreb – en ide om det ultimativt gode, som alt skal vurderes i forhold til. Det kan være økonomisk vækst, demokrati og menneskerettigheder eller Gud.

"Jeg tror ikke, det er så kompliceret, hvis man kigger på pentacostale og karismatiske fællesskaber. Koden er, om man er tæt på Gud eller langt fra Gud. Koden 'tæt på Gud eller langt fra Gud' er super, super vigtig - både internt i gruppen og i forhold til omverdenen. Jo tættere man er på Gud, jo bedre har man det, og jo tættere er man på alle Guds velsignelser.

> ***"Når verden beskrives som stadigt mørkere og som længere væk fra Gud. Når vi er de eneste sande kristne, siger man også, at andre - både andre kristne og alle andre i verden - er mindre rigtige end os, så behøver vi ikke behandle dem anstændigt."***

Jo længere væk man er fra Gud, des værre har man det, og man er langt fra det gode, det ultimative mål. Som kan være himlen, helbredelse eller velsignelse."

Drag bort og skil jer ud

Når gruppen skaber en negativ fortælling om sin omverden i forhold til sig selv, er det et af de begyndende problematiske tegn.

"Det usunde fællesskab eller det problematiske fællesskab udvikler sig i processer, det er sjældent at et fællesskab fødes som problematisk."

"Når verden beskrives som stadigt mørkere og som længere væk fra Gud. Når vi er de eneste sande kristne, siger man også, at andre - både andre kristne og alle andre i verden - er mindre rigtige end os, så behøver vi ikke behandle dem anstændigt.

Internt i gruppen sker der det, at hvis vi siger, at verden er langt fra Gud, har vi to muligheder. Man vil enten bekæmpe verden og forsøge at lave verden om, eller man vil trække sig fra verden. Man vil holde sig væk fra verden og passe på ikke at blive "forurenet" af verden."

I Bibelen er der skriftsteder som tilsyneladende foreslår eller vejleder til dette.

I 2. Korintherbrev kapitel 6 vers 14 i Det Nye Testamente står der fx:

"Træk ikke på samme hammel som de vantro! For hvad har rethed med lovløshed at gøre, eller hvad har lys til fælles med mørke?" Og i samme kapitel vers 17:

"Derfor: "Drag bort fra dem og skil jer ud," siger Herren, "og rør ikke ved noget urent! Så vil jeg tage imod jer"."

Gruppens fortælling om sig selv

Ib Sørensen fortæller, at koden om at være tæt på Gud eller langt fra Gud også gælder internt i gruppen. Hvordan gruppen forstår sig selv og gruppens fortælling om sig selv, spiller ind på dynamikkerne i gruppen.

"Bliver gruppens fortælling, at vi stadig er langt fra Gud, må vi jo oppe os og blive mere hellige. Jeg så denne fortælling i Faderhuset. Du skal stadig omvende dig mere og mere, du skal fortsat være mere tro og mere loyal mod ledelsen, du skal ikke tro, at du er frelst pr. automatik, du skal virkelig gøre dig umage."

I denne gruppefortælling kan menneskets ønske om nærhed med Gud og frelse virke som et pressionsmiddel for ledelsen. Den anden fortælling i et fællesskab er, at man er tæt på Gud. Men man kan altid og fortsat komme endnu tættere på Gud. Man kan, i denne fortælling, komme så tæt på Gud, at man får hvad som helst, man peger på," siger Ib Sørensen.

Begge fortællinger kan bruges til at lægge pres på fællesskabet. For enten er man ikke tæt nok på Gud, eller man kan komme endnu tættere på ham, hvis blot man gør det, som ledelsen fortæller, at man skal gøre.

"Man kan opdage, "hvem er tæt på Gud"-koden, hvis man kan stille sig et sted og se på, hvilken fortælling der er i gruppen om os selv og om verden omkring os. Jeg tror ikke, der er nogen, der bevidst vælger at sætte disse fortællinger i gang. Det sker mange gange mere subtilt," siger Ib Sørensen.

Tror ikke på begrebet hjernevask

Noget af det, som Ib Sørensen har undret sig over i sin forskning, er dynamikken omkring, at et menneske tilsyneladende har alle svar. Man kan komme til lederen med et spørgsmål, og lederen har altid et svar på, hvad der er det rette at gøre.

"Stillede man spørgsmål i Faderhuset eller i Evangelist, betød det negative sanktioner, og det indebar, at man blev kategoriseret som værende langt fra Gud. Jeg tror godt, at lederen kan se, at denne

> *”Når andre tror på, at lederen er kaldet af Gud, og at vedkommende er kaldet til noget helt særligt, kan man lettere komme til at tænke, at denne person kan svare på alt. Det giver klarhed i flokken.”*

dynamik giver vedkommende noget. Men jeg tror ikke på, at en hel gruppe kan blive defineret af en enkelt person. Derfor tror jeg heller ikke på begrebet hjernevask. Jeg forstår godt, hvorfor man bruger begrebet. Man spørger sig selv bagefter, hvordan man kunne falde for det? Når man bruger begrebet hjernevask, er det de andre, der har gjort noget mod mig - jeg er offeret.”

Efterspørger stærkt lederskab

Ib Sørensen mener, at nogle fællesskaber efterspørger en stærk og karismatisk leder. Der er mange deltagere i processen, og lederen er naturligvis vigtig, men man kan kun blive leder, hvis nogen følger efter en og efterspørger, at man leder dem, siger han.

”Hvis ikke gruppen giver lederen et mandat, vil man i gruppen se på lederen som en idiot, som tror, at han eller hun er noget. Der er en stor kompleksitet i disse dynamikker.”

Den karismatiske leder er et bibelsk og nytestamentligt begreb. Max Weber, som er en af sociologiens grundlæggere, forklarer om den karismatiske leder:

”Lederen legitimerer sin magt gennem ekstraordinære ”overnaturlige” evner eller personlig udstråling. Dette er ofte en ustabil magtform, der afhænger af tilhængernes anerkendelse.”

I kristne kredse kan denne ledelsesform give autoritet over andre, fordi lederen kan bevise sine nådegaver, sin tjeneste og sit kald fra Gud.

”I nogle kristne kredse kalder man netop på det ved at søge efter en Guds mand eller kvinde. Når andre tror på, at lederen er kaldet af Gud, og at vedkommende er kaldet til noget helt særligt, kan man lettere komme til at tænke, at denne person kan svare på alt. Det giver klarhed i flokken.

I Folkekirken opnår man sin indflydelse i kraft af en professionel position og i mindre grad på baggrund af personlige karismatiske gaver. Derfor er det meget mindre sandsynligt, at en karismatisk leder får samme grad af magt over flokken gennem kaldet, nådegaverne og tjenesten.”

Spil bold op ad forskellige vægge

Ib Sørensen fortæller, at hvis man kun spiller bold op ad den samme gruppes vægge, vil man konstant komme til de erkendelser, som man er enige om i gruppen.

”I de grupper, man er en del af, skaber vi fortællingerne om gruppen sammen. Mange gange spiller vi bold op ad de samme mennesker. Og vi er alle blinde for det, vi er en del af. Der er en fordel ved at være tæt på, men det gør også, at man bliver blind på det, man er en del af. For at opdage manipulation bliver man nødt til at spille bolden op ad andre vægge og ikke kun ad de vægge, der er i den ene gruppe.”

Hvad er det, der gør, at man selv bliver manipulerende, hvis man er udsat for manipulation?

”I og med at man tænker, at lyset er her i vores fællesskab, vil man også forsøge at opretholde det, der gør, at lyset er her.”

Ib Sørensen fortæller desuden, at i bogen ’Mit liv i Knutbysekten hjerte’, skriver Josefine Frankner en sætning, som Ib Sørensen synes, beskriver dynamikken kort og præcist. Hun skriver, at hun på en og samme tid følte sig som et offer og som en bøddel.

Sundhed i fællesskabet

Hvordan sørger vi for at fastholde sundhed i et kristent fællesskab? Kan man gøre et fællesskab immunt overfor manipulation?

”Det kan man næppe,” siger Ib Sørensen og fortsætter: ”Men man kan forsøge at sikre sig gennem nogle systemer.”

Ib Sørensen studerede også et sundt fællesskab i Bykirken i Odense. Det var markant anderledes end Evangelist og Faderhuset.

”I Bykirken i Odense fik man aldrig en fortælling om, at man kunne besvare alle spørgsmål. Det gjorde, at nogle forlod kirken, fordi de gik efter en leder, som kunne give dem klare svar i alle ting.

Til gudstjenesterne var der under prædikenen afbræk, hvor præsten fortalte om andres meninger om det, han prædikede om. Forkyndelsen gav aldrig kun et helt klart svar. Når man på den måde nuancerer billedet, når man aldrig til, at vi har det eneste rigtige svar på alt.”

Forpligtet lederskab

Ifølge Ib Sørensen er der brug for mennesker omkring lederen, som også udfordrer vedkommende.

Både Faderhuset og Evangelist forlod også de større kristne fællesskaber. De havde ingen andre kristne, som de var forpligtet på. Der var ingen, som havde taleret - ingen kunne stille spørgsmål ved ledelsens handlinger og beslutninger.

”Det er vigtigt at have nogen, man er forpligtet på. Man kan vælge ikke at give nogen som helst taleret ind i ens liv, men det er usundt. Man må have en forståelse af sig selv og kunne indrømme, at man har nogle svagheder som menneske og derfor har brug for andre omkring sig. Dem, man står til regnskab for, skal kunne følge med på nært hold i det liv, man lever.”

Uanset hvordan man vender og drejer det, er magt et element og noget, man skal være opmærksom på.

”Jeg kan heller ikke selv sige mig fri fra i min egen praksis som præst, at jeg har benyttet mig af beskidte tricks.”

Hvis du vil vide mere om emnet, er Ib Sørensens ph.d. frit tilgængelig på Syddansk Universitets hjemmeside.

”Kunne min forskning blot medvirke til en kritisk selverkendelse hos kristne ledere, ville jeg være glad. Fremtidens kristne ledere kan blive klogere på disse processer. Man kan tage det ind i uddannelsen af fremtidens kristne ledere,” slutter Ib Sørensen.

Tro mellem to poler

For folketingsmedlem for Socialdemokratiet Frederik Vad er kristentroen med til at bevare ham i et politisk landskab, der midt i de gode hensigter også kan tale til mørke kræfter.

Af Kristen Krog

Selvom Frederik Vad ikke er opvokset i et troende kristent hjem, blev han og hans bror døbt, og hans mor tog det meget alvorligt, at hun som forælder have lovet at oplære ham i den kristne tro. Så hun læste op af børnebiblen for dem og tog dem også med i kirke fem-seks gange om året.

"Nogle gange forstod jeg ikke en bjælde af det. Det var i Årup sogn udenfor Vipperød By mellem Holbæk og Roskilde, og til en almindelig søndag udenfor højtiderne var der måske 20-30 mennesker i kirke. Men hun såede nogle frø hos mig. Jeg kan huske, at det betød, at jeg var en af de få drenge, der syntes, at konfirmandundervisningen var enormt sjov. Men jeg turde ikke stå ved det, selvom jeg var meget fascineret af det.

Jeg tror, at der er lagt en barnetro ned i ethvert menneske, og den havde min mor stimuleret, fra jeg var lille. Selvom jeg i en periode ikke skænkede troen så mange tanker og prøvede at kappe forbindelsen til alt det, mine forældre havde givet mig, opdagede jeg som 23-24-årig, at der var plantet noget i mig, som nu begyndte at spire. Så jeg fik genopdaget troen og begyndte at gå i kirke og læse lidt i Bibelen".

Troen som værn mod narcissisme og selvretfædighed

"Det var syndsbevidstheden, der ledte mig på sporet," understreger Frederik Vad. Han så, at det gode og det onde levede side om side indeni ham, og han tror, at det gælder for alle mennesker. Men hvad skyldes det, og hvorfor er mennesker ikke kun gode? Det var sådanne spørgsmål, han stillede sig og fandt, at kristendommen havde et svar på.

"Politik rummer meget, der kan trække en væk fra det gode og det rigtige. For ligesom det kan skabe en masse glæde og liv, kan det også være meget mørkt og tale til nogle ret stærke og onde kræfter og hensigter i mennesker. Så på den måde har politik nok fået mig til at blive ekstra opmærksom på, at troen er vigtig.

Det er ikke så meget i forbindelse med de politiske sager. Det er mere, at politik i dag er blevet meget persondyrkende. Personer er nærmest blevet større end deres parti, og de sociale medier fylder mere og mere. I forvejen kan det politiske miljø være rimelig barskt. Så hvis man lægger persondyrkelsen oveni det barske politiske miljø, risikerer man at få megen narcissisme, selvretfærdighed og selvoptagethed. Dér mener jeg, at det at have en forbindelse til det kristne kan være med til at trække narcissismen tilbage. Ikke at det altid lykkes, men det giver en stærk syndsbevidsthed, som jeg tror, det er vigtigt at have med."

Når tro og politik rammer sammen

Frederik Vad oplever altså ikke, at den største konflikt mellem tro og politik er at finde i enkeltsagerne, men i selve den mentalitet, som præger det politiske miljø. Han kommer dog med ét eksempel på, hvor hans tro og en politisk mærkesag ville kunne blive en konflikt for ham, hvis ikke de enkelte politikere var fristillede i etiske sager, nemlig hvis det kommer til en afstemning om aktiv dødshjælp efter dette folketingsvalg.

"Det er ikke, fordi jeg har slået op i Bibelen og tænkt, at jeg må være imod det. Men jeg har nok via min tro fået en større bekymring for, at en åbning for aktiv dødshjælp vil ende i en glidebane, og jeg tror, at der er flere og flere politikere herinde, som er imod.

Vi mennesker gør os til herre over alting, og i forvejen har vi et gennemsystematiseret- og kontrolleret liv, hvor vi kan alt muligt. Men her mener jeg, at der er en grænse, som jeg frygter - hvis vi overtræder den - vil åbne for noget, vi ikke kan styre."

Det kristne fællesskab

Frederik Vad kommer i den andagtsgruppe, som findes på Christiansborg. Han kommer dog ikke så ofte, som han gerne vil, da han har en lang pendlingstid om morgenen, og andagten ligger ret tidligt på dagen.

En gang om måneden mødes han derudover med tre andre i et lille mandefællesskab bl.a. sammen med Alex Vanopslagh, hvor de læser i Bibelen og taler sammen: "Det er en stor glæde for mig".

Også når han en gang imellem kommer i Jesuskirken i Valby, hvor Sørine Gottfredsen er præst, møder han nogen fra det politiske miljø.

Politik har nok fået mig til at blive ekstra opmærksom på, at troen er vigtig, siger Frederik Vad (S).

> ***Det er ikke, fordi jeg har slået op i Bibelen og tænkt, at jeg må være imod det. Men jeg har nok via min tro fået en større bekymring for, at en åbning for aktiv dødshjælp vil ende i en glidebane, og jeg tror, at der er flere og flere politikere herinde, som er imod.***

Helhed af to poler

Han veksler imidlertid mellem forskellige kirker, og kan både lide at komme i Folkekirken og frikirkerne.

"Jeg har to strømninger i mig. Jeg kan være enorm draget af den følelseskristendom, som kan være i frikirkemiljøet med store sange og bands, hvor man bliver revet med og virkelig kan mærke, at det trækker i en.

Men samtidig flyder en anden strøm i mig, den mere tidehvervske med fokus på lov og evangelium, og hvor det handler om beslutning og handling. Her er der mere alvor, og al føleri er trukket ud.

Så begge kræfter og strømninger taler til mig. I nogle af de kirker, jeg kommer i, tager man også liturgien meget alvorligt, og det kan jeg godt lide. Til gengæld synes jeg, det falder til jorden, når folkekirkepræster prøver at være smarte. Når jeg kommer i Folkekirken, vil jeg gerne have den alvorlige, klassiske tilgang."

Forbilleder og inspirationskilder for troen

Ligesom han er tiltrukket af to yderpoler trosmæssigt, det frikirkelige og det tidehvervske, er han også blevet inspireret af folk fra forskellige poler:

"Foruden Sørine Gottfredsen, som jeg virkelig er inspireret af og mener er den stærkeste trosformidler, vi har i Danmark, har jeg også altid godt kunnet lide at læse Johannes Møllehave. Fx hans prædikener og hans syv erindringsbøger, hvoraf "På myrens fodsti" er den bedste, synes jeg. Her er glæden ved livet og bevidstheden om, at kristendommen også handler om at glæde sig over alt det, der er, og som vi får hver eneste dag.

Helt ovre i den anden grøft er jeg inspireret af Søren Krarup. Jeg har læst flere af hans bøger, bl.a. "Fordringen", hvor han ved Søren Kierkegaards hjælp beskriver næstekærlighedsbudet, hvor konkret, det er, og hvordan det handler om at forstå sit ansvar for at handle hver eneste dag.

Så det er på en eller anden måde den legende livslykke overfor ansvarets åg – og begge dele har givet mig noget.

Jeg kunne også nævne C.S. Lewis som en formidler af kristendommen, som jeg er meget inspireret af."

Socialdemokratisk velfærdsmodel - konservativ menneskeforståelse

Frederik Vad kommer ud af en arbejderfamilie. Faren var i en lang årrække jord- og betonarbejder, og moren pædagogmedhjælper, inden hun blev lærer, og især morens side har været partipolitisk aktiv. Fx sad Frederik Vads morfar en overgang i byrådet for Socialdemokratiet i Holbæk.

Bl.a. derfor har det været naturligt for ham at finde sit politiske ståsted i Socialdemokratiet. Men det skyldes også, at han har en stærk tro på den socialdemokratiske velfærdsmodel og er meget optaget af social retfærdighed, understreger han.

"Men jeg bliver mere og mere klar over, at kombinationen af det, jeg vil kalde den konservative menneskeforståelse og den socialdemokratiske velfærdsmodel er vigtig."

Det skyldes, at han ser det som vigtigt at kombinere kampen for materiel velstand og lighed med en forståelse for, at folk ønsker at få familie, børn og en bolig, der er deres egen.

"Men det er også forståelsen af, at det var en løgn, dengang vi troede på, at arbejderklasserne i de forskellige lande var mere solidariske med hinanden og havde mere tilfælles, end de havde med funktionærerne og overklasserne i deres egne lande. Forståelsen for nationalstaten som ramme er vigtig. Min far føler således en større samhørighed med Mærsk McKinney Møller – selvom han synes, at han havde alt for mange penge – end han føler med en jord- og betonarbejder fra Polen.

Det er, hvad jeg vil kalde den konservative menneskeforståelse, og hvis den kombineres med den socialdemokratiske velfærdsmodel, mener jeg, vi er på vej mod et bedre samfund."

Åndelig oprustning

Mod slutningen af interviewet, kommer vi ind på Socialdemokratiets introduktion af begrebet "Åndelig oprustning". Det blev introduceret af Mette Frederiksen i foråret 2025 og senere fik partiet folketingets eneste ordfører på området, nemlig Ida Auken. Men er det ikke farligt at introducere det samtidig med den militære oprustning og endda bruge en krigsretorik, spørger jeg. Selvom Frederik Vad kan se, hvad jeg mener, påpeger han vigtigheden af at besinde sig på dette område.

"Jeg synes ikke, vi har taget vores egne værdier alvorligt nok gennem lang tid. Vi har hvilet på laurbærrene. Min generation er fx ikke opdraget til at forsvare noget. Vi er kun opdraget til at kritisere. Alt, hvad jeg har fået at vide i min uddannelse, er, at jeg skal forholde mig kritisk til alt, lige fra min egen seksualitet til mine forældres opdragelse og til magthavere.

Det kritiske menneske, der er kritisk 360 grader rundt - det er det oplyste moderne menneske.

Men man er ikke klædt på til at forsvare noget. Hvad er den danske folkeånd, og hvorfor er det vigtigt, at den særlige frihed, der hersker i de skandinaviske lande, bliver bevaret, og hvordan gør vi det?

Så, jeg synes, vi har manglet åndelig oprustning i mange år, også inden krigen i Ukraine. Både Putin og islamisterne herhjemme kører jo propaganda om Vesten, der handler om, at vi er dekadente, og at vi kun går op i at spise, drikke og danse på bordene - vi har ikke noget dybere, vi kæmper for. Jeg kan godt se, at den propaganda kan få luft under vingerne, når man hører nogle af de diskussioner, der foregår mange steder i det vestlige samfund – også det danske – hvor det primært er penge, vi taler om. Det er, hvordan vi bliver rigere, og hvordan vi kan tjene flere penge."

Kirkens ansvar i den åndelige oprustning

Så med åndelig oprustning, forstår Frederik Vad det, at man tager livet på sig og tager den opgave op, man har som borger.

Men han mener også, at kirken har en opgave her:

"Jeg synes, kirken er alt for passiv i at gribe den åndelige længsel, som vi dokumenterbart ved, at rigtig mange danskere har. Man er så bange for at missionere i store dele af Folkekirken, at man mener, at børn og unge skal komme til os, og at vi ikke skal pådutte nogen noget.

Det er ikke i min lod som politiker at bestemme det, for vi har en fri kirke. Men som kirkegænger kunne jeg godt tænke mig, at kirken var mere aktiv i at prøve at få fat i de mennesker, der har en åndelig længsel."

Alex Vanopslagh, LA:

"Hvis du ikke er fri til at tro, så har du ikke frihed"

Liberal Alliances formand svarer på spørgsmål om trosfriheden, der er under pres i en række lande, hvor kristne og andre minoriteter risikerer forfølgelse, diskrimination og chikane.

"Den største frihed, vi har, er friheden til ikke at være Gud – og dermed erkende, at vi er uperfekte og fejlbarlige væsner."
Foto: Liberal Alliance

Af Samuel Nymann Eriksen, Dansk Europamission

Dansk Europamission, der hjælper forfulgte kristne og kristne minoriteter i en række lande, har spurgt formand for Liberal Alliance, Alex Vanopslagh, hvad han mener om tro og trosfrihed.

Hvorfor er det vigtigt at arbejde for tros- og religionsfrihed?

"Hvis du ikke er fri til at tro, så har du ikke frihed. Det er hjørnestenen i det vestlige frihedsbegreb.

Religionsfrihed, tankefrihed, åndsfrihed og ytringsfrihed er det første, man knægter i autoritære lande. I hele ti muslimske lande er der dødsstraf for at forlade sin religion. Og i det kommunistiske Kina sender de omvendt troende uighur-muslimer i noget, der efterhånden ligner koncentrationslejre. Hvis ikke ånden er fri, er kroppen i lænker."

Hvad betyder troen for dig?

"Troen er for mig en befrielse fra den selvoptagethed, som desværre ofte får lov at fylde for meget. Den største frihed, vi har, er friheden til ikke at være Gud – og dermed erkende, at vi er uperfekte og fejlbarlige væsner. Den frihed var der mange, der burde gøre mere brug af."

Hvordan vil Liberal Alliance arbejde for at fremme tros- og religionsfriheden, også efter et folketingsvalg?

"Først og fremmest vil vi sætte langt hårdere ind mod de grupper i samfundet, der truer tros- og religionsfriheden, og eksempelvis afvise statsborgerskaber til mennesker med et anti-demokratisk sindelag, hvilket naturligvis omfatter en intolerance mod andres tro."

Vil en eventuel udenrigs- eller udviklingsminister fra Liberal Alliance tale om trosfrihed ved besøg i lande, hvor kristne og andre minoriteter diskrimineres?

"Det er et hypotetisk spørgsmål, som jeg simpelthen ikke kan give et godt svar på. Jeg foragter de lande, der forfølger kristne og andre minoriteter. Og jeg begriber i øvrigt ikke, at det mobiliserer så lidt sympati i forhold til visse andre grupper, vi generelt ikke har lige så meget til fælles med."

Vil man styrke enheden for tros- og religionsfrihed i Udenrigsministeriet?

"Det tør jeg ikke svare på uden videre, for selvom det på ingen måde kan udelukkes, er jeg ikke generelt tilhænger af idéen om, at flere penge og flere ansatte automatisk giver bedre resultater. Derfor skal sådan noget ses i en bredere sammenhæng af den udenrigspolitik, vi fører. Det er dog indlysende for mig lige nu, at den førte udenrigspolitik i meget ringe grad virker til at forfølge sådan et mål."

Fakta

Dansk Europamission har siden sin grundlæggelse i 1964 hjulpet forfulgte kristne og arbejdet for at udruste kristne mindretal i en række lande.

Bl.a. bliver lokale kristne sat i stand til at gøre en positiv forskel i deres lokalsamfund, bl.a. gennem nødhjælps- og udviklingsprojekter, hvor ikke kun kristne, men også andre udsatte får hjælp. Det kan nedbryde fordomme og skepsis mod kirken fra befolkningsflertallet når lokale kristne i ord og handling formidler det kristne budskab.

Under Den Kolde Krig blev arbejdet udført i det kommunistiske Østeuropa og siden 1990'erne særligt i den muslimske verden, bl.a. i Libyen, Tyrkiet, Syrien, Iran, Pakistan, Yemen, Afghanistan, Kasakhstan, Usbekistan, Kirgisistan, Tadsjikistan og Turkmenistan samt enkelte lande i Asien.

Tankemylder - ***Find ro midt i livets støj***

149,-

Med afsæt i Bibelen og moderne psykologi viser Poul Henning Krog, hvordan vi kan forstå og håndtere tankemylder - uden at kæmpe imod os selv.

Gennem tre bibelske troshelte - Elias, Peter og Paulus - og fire anerkendte psykologiske modeller gives konkrete redskaber til at genvinde balancen i tanker, følelser og vilje.

Bogen henvender sig til alle, der længes efter frihed fra tankernes overtag og ønsker at leve mere opmærksomt, forankret og tillidsfuldt i Guds nærvær. En bog til refleksion, bøn og praksis - og til en vandring i de himmelske hjulspor.

Tankemylder - Himmelske hjulspor
Af Poul Henning Krog. 131 sider.

Bestil på hosianna.dk eller 7456 2202

Stillinger

Hvad med ET ÅR I NORGE?
Hermon Høyfjellssenter
søger medarbejdere fra juli 2026 til juli 2027

Du får:
- Fuld løn
- Logi
- Bliv del af et godt, kristent fællesskab
- Oplevelser med fantastisk natur både sommer og vinter (fjeldvandring og ski)

Arbejdsopgaver:
- Rengøring
- Servering og klargøring af mad
- Badelandsvagt
- Andre praktiske opgaver

Send os en ansøgning på:
post@hermonh.no

Hermon Høyfjellssenter er et hotel og kursussted ved foden af Hallingskarvet, med ca. 120 sengepladser, spisesal, konferencerum og badeland.

Stedet drives i kristen regi og tilbyder et alkoholfrit og familievenlig miljø for både enkeltgæster og grupper.

HERMON HØYFJELLSSENTER

Nygardsvegen 200, 3577 Hovet • Tlf.: +47 320 90 300 • www.hermonh.no

Marianne Karlsmose om sit kald i politik: "Min far lærte mig, at som kristen må man forvente modstand"

Efter mere end 30 år som kristendemokrat kæmper Marianne Karlsmose nu for en plads i Folketinget for De Konservative. Motivationen og mærkesagerne er de samme; kræfter og mod henter hun i kirkegang, forbøn og lovsang.

Af Malene Fenger-Grøndahl

Da valgkampen til folketingsvalget gik i gang, skulle Marianne Karlsmose for første gang ud til vælgerne som kandidat for De Konservative. Efter seks valgkampe som kandidat for Kristendemokraterne var det en lidt mærkelig fornemmelse; det indrømmer hun. Men det føltes samtidig helt rigtigt at kaste sig ud i endnu en valgkamp for et nyt parti, fortæller hun. For motivationen og mærkesagerne er de samme, og hun føler fortsat en forpligtelse til at kæmpe for den politik, hun som kristen anser for at være den rigtige.

"Jeg har altid følt mig forpligtet til at give de svageste og mest udsatte en stemme og kæmpe for deres vilkår. Det har jeg altid gjort med afsæt i min kristne tro, og med tiden har jeg også fået erfaring fra det diakonale arbejde, som jeg tager med ind i det politiske," siger hun.

Marianne Karlsmose er opvokset i en kristen familie, og det var helt naturligt, at hun gik i kirke og søndagsskole. Hendes klassekammerater syntes imidlertid, at det var underligt og drillede hende med hendes tro. Da hun fortalte det derhjemme, havde hendes far en klar besked til hende:

"Han sagde til mig, at det var et vilkår ved at være kristen, at der kunne være modstand - man skulle nærmest regne med modstand og være stolt af det, ikke ked af det," fortæller hun.

Marianne Karlsmose tog farens udmelding til sig, og den indstilling har hjulpet hende gennem mange kampe og meget modstand siden.

"Det har på en måde ligget parat i mit DNA lige fra barndommen, at jeg må være parat til at slås for det, jeg tror på, og at jeg ikke skal give op, fordi der er forhindringer. Det synes jeg også, jeg har levet op til - og derfor var det rigtig svært for mig, da jeg i 2022 måtte melde ud, at jeg ikke længere troede på Kristendemokraternes ambitioner om at komme i Folketinget," siger hun.

Trak sig efter 30 år i partiet

Marianne Karlsmose har altid interesseret sig for samfundsforhold. Hun uddannede sig som cand.mag. i historie og samfundsfag og underviste i en årrække på Det Kristne Gymnasium i Ringkøbing. I 1993, da hun var 20 år, meldte hun sig ind i Kristendemokraterne - dengang Kristeligt Folkeparti - og var med hele vejen frem til 2022. Hun var landsformand for partiet fra 2002 til 2005 og igen fra maj til november 2022. Efter folketingsvalget i 2022, hvor Kristendemokraterne igen ikke opnåede repræsentation, trak Marianne Karlsmose sig fra partiet og anbefalede, at Kristendemokraterne ikke længere stillede op ved folketingsvalg, men koncentrerede kræfterne om kommunal- og regionspolitik og meningsdannelse i den offentlige debat. Hun var selv blevet valgt ind i regionsrådet i Region Midtjylland i 2021 og blev der frem til september 2025, hvor hun overlod pladsen til sin suppleant og samtidig offentliggjorde sit kandidatur til Folketinget for Det Konservative Folkeparti.

"Jeg har altid opfattet mig som borgerlig, fordi jeg anser en ansvarlig økonomisk politik og et stærkt erhvervsliv som et nødvendigt fundament for et velfærdssamfund, der tager sig af de svageste og mest udsatte. Der er også en stærk borgerlig tradition for at forstå det, at Danmark er et kristent land, som en forudsætning for, at vi kan stå fast i stormvejr som nation og kultur. Stærke rødder er nødvendige," siger hun.

Hun definerer sig selv som socialkonservativ, hvilket stemmer fint overens med De Konservative i Silkeborgkredsen, der desuden gerne ville finde en kandidat med kristen baggrund. Det fandt de i Marianne Karlsmose, som dog ikke hoppede til med det samme, da hun blev opfordret til at stille op som kandidat i Vestjyllands Storkreds.

"Det var svært for mig at forlade Kristendemokraterne, og jeg tænkte også, at når jeg havde færdiggjort min periode i Regionsrådet, skulle jeg ikke længere være engageret i politik. Men som min mand har sagt om mig, så kan man tage tigeren ud af junglen, men ikke junglen ud af tigeren. Så måske måtte det ske på et tidspunkt, at jeg igen gik ind i politik," siger hun.

Som at få en ny familie

At det skete i efteråret 2025, hænger blandt andet sammen med hendes arbejdssituation og med en forbønseance i frikirken Skjern Bykirke, som hun er tilknyttet, samtidig med at hun er medlem af Folkekirken. I 2023 blev hun ansat som landssekretær i Kirkens Korshær, hvor hun skulle dække en stor del af Jylland. Hun kørte landsdelen tynd og var i kontakt med mange frivillige i organisationens arbejde inden for både genbrug og socialt arbejde.

"Jeg mødte så mange skønne ildsjæle, og jeg fik faktisk en ny familie, hvilket var en stor trøst, fordi det at forlade et parti, man har kæmpet for i 30 år, er lidt som at miste en familie," siger hun.

I 2024 blev hun ansat som landsleder i Agape, der arbejder med diakoni, sjælesorg og terapi med afsæt i hovedkontoret i Silkeborg. Foreningen havde, da Marianne Karlsmose blev ansat, en anstrengt økonomi og havde haft stor udskiftning i medarbejdergruppen. Men i de mellemliggende to år er både økonomi og organisation blevet styrket, og desuden har Marianne Karlsmose i mellemtiden fået et godt kendskab til Silkeborg. Det var en af forudsætningerne for, at lokalkredsen for Det Konservative

> *"I mange af de politiske debatter, både i valgkampen og mellem valgene, bliver der blive talt meget om økonomi. Men jeg ser det som min forpligtelse at få diakoni og åndelige værdier på dagsordenen."*

Marianne Karlsmose har altid interesseret sig for samfundsforhold. Hun uddannede sig som cand.mag. i historie og samfundsfag og underviste i en årrække på Det Kristne Gymnasium i Ringkøbing. Allerede som 20-årig meldte hun sig ind i det daværende Kristeligt Folkeparti.

Folkeparti kunne opfordre hende til at stille op. Der var altså flere ting, som talte for, at hun takkede ja, men det var ikke nogen let beslutning, pointerer hun.

"Jeg var i tvivl, for jeg ville ikke skuffe de vælgere, der havde stemt på mig, eller løbe fra mine løfter og mine mærkesager. Kunne vælgerne forstå mit valg, og kunne jeg med sikkerhed få lov at være kandidat med de mærkesager og de holdninger, jeg brænder for?" siger hun.

Tog beslutningen efter forbøn

Hendes mand mente, at hun skulle overveje det alvorligt, og hun besluttede at tage et møde med bestyrelsen i partiets Silkeborgkreds. Her fik hun afklaret, at partiet gerne ville stille hende op som kandidat i Vestjyllands Storkreds. Men hun var fortsat i tvivl. Så hun bad to venner fra Skjern Bykirke om at bede for hende - med intentionen om, at hun kunne blive afklaret med, hvilken vej hun skulle gå for at følge sit kald.

"Tre timer efter forbønnen fik jeg en ide til, hvordan jeg kunne gribe det an, så jeg kunne stille op for De Konservative uden at løbe fra mine forpligtelser i Regionsrådet. Det var ikke en ide, jeg havde haft indtil da, så jeg oplevede det som en åbning, Gud gav mig," siger hun.

Hun understreger, at hun ikke er enkeltsagspolitiker, men at det er vigtigt for hende at kæmpe for en fornyet debat om abortgrænsen - med det mål at få den tilbage på 12 uger - samt imod aktiv dødshjælp og for styrket palliation.

Og hvis hun bliver valgt ind, vil hun se det som en bekræftelse både på sin fars forklaring om, at man som kristen må regne med modstand, og på, at hun har et kald til at kæmpe for de sager, som kun få andre har fokus på.

"Da jeg så, at Venstre sammen med venstrefløjen fejrede hævelsen af abortgrænsen til 18 uger med champagne, blev jeg virkelig anfægtet, og det var med til at genantænde min politiske ild, som havde ligget lidt i dvale under asken efter sammenbruddet i Kristendemokraterne," siger hun.

Hun noterer sig med glæde, at hun blandt sine nye partifæller finder en del tidligere medlemmer af Kristendemokraterne, bl.a. Tove Videbæk, som har været på gaden sammen med hende og opfordre vælgerne til at sætte kryds ved Marianne Karlsmose.

"Det bekræfter mig i, at vi som kristne skal kæmpe for vores sager, også politisk, og det håber jeg, at langt flere vil gøre," siger hun.

Lovsang og løbende samtale med Gud

Det kan lade sig gøre at flytte debatten og rykke ved holdningerne og også at få gennemført konkret politik, understreger hun. Som eksempel nævner hun, at hun på sin første arbejdsdag i Regionsrådet i Region Midtjylland opfordrede daværende regionsrådsformand, Anders Kühnau (S), til at oprette et børnehospice, og hun kan med glæde notere sig, at der i dag ligger et børne- og ungehospice ved Rønde på Djursland. Det giver hende håb om, at hun også kan rykke noget i spørgsmål om for eksempel abortgrænse, aktiv dødshjælp og handicappolitik.

"I mange af de politiske debatter, både i valgkampen og mellem valgene, bliver der talt meget om økonomi. Men jeg ser det som min forpligtelse at få diakoni og åndelige værdier på dagsordenen. Økonomi er ikke uvæsentligt, men vi ved alle, at hvis huset brænder, redder vi ikke først ting af stor materiel værdi, men vores familie og de ting, vi har en åndelig og følelsesmæssig tilknytning til," siger hun.

Hun henter kræfter og motivation til at kæmpe for sine mærkesager ved at gå i kirke hver søndag og ved at have en løbende samtale med Gud, som ofte også tager form af lovsang og salmesang, når hun kører landet tyndt i bil.

"Så giver jeg den virkelig gas og mærker, hvordan troen og kaldet giver mig energi. Jeg aner ikke, om jeg kommer i Folketinget, men jeg har fred med at have taget skridtet i tro," siger hun.

Og skulle hun møde nogle tidligere gymnasiekammerater under valgkampen, vil de nok nikke genkendende til hendes holdninger og målrettethed, mener hun.

"I min blå bog fra gymnasiet står der om mig, at jeg gerne ville have alle de andre med i himlen. Jeg har det godt med, at de havde bemærket det - selv om det ikke nødvendigvis kun var positivt ment, når de sagde sådan om mig," siger hun.

Fri Fagskole

Nyhed i 2026 Danmarks første kristne Fri Fagskole ved Løgumkloster Efterskole. Et praktisk og meningsfuldt alternativ til den klassiske efterskole.

Hvad er Fri Fagskole?

- En kostskoleform, der ligner efterskolen.
- For elever, der har afsluttet 9. eller 10. klasse.
- En skoleform, hvor du lærer med hænder og krop i stedet for kun med hovedet.
- Mulighed for flere ugers praktik.
- Faguddannede undervisere.
- Undervisning, der retter sig mod praktiske uddannelser og erhverv.

VIDSTE DU
Du kan både vælge at gå på Fri Fagskole på 10. og 11. årgang.

VIDSTE DU
Et år på Fri Fagskole kan erstatte Grundforløb 1 på en erhvervsuddannelse. Man kan også fortsætte på gymnasiet efter Fri Fagskole.

HÅNDVÆRK
Vil du udrette noget med hænderne og prøve kræfter med nogle af de helt klassiske håndværksfag?

CARE
Vil du gerne arbejde med mennesker, fx i en børnehave, på et plejehjem eller i sundhedssystemet?

DESIGN & MAKER
Vil du gerne designe og skabe noget unikt? Det kan være inden for tekstil og beklædning, brugskunst og grafisk design.

GASTRO & EVENT
Vil du gerne stå i et køkken, eller vil du hellere ud blandt gæsterne?

Du kan ansøge om optagelse på Løgumkloster Efterskole her

løgumkloster efterskole og fri fagskole

Et politisk ordførerskab førte til bevidst tro

Da Carl Andersen fra Liberal Alliance overtog folketingsmandatet fra sin partifælle Henrik Dahl, da denne blev valgt ind i Europa-Parlamentet, arvede han bl.a. kirkeordførerskabet – det blev vejen til en mere bevidst tro.

Da Carl Andersen overtog sit partis kirkeordførerskab, valgte han at dykke ned i Folkekirken og andre kirkelige organisationer. Det førte til en bevidst tro og har været med til at få en større mening ind i ting, der ellers kan virke meningsløse. Privatfoto.

Af Kirsten Krog

Troen er ikke helt fremmed for Carl Andersen, der er vokset op i en sønderjysk familie, der er medlem af en grundtvigsk frimenighed i Rødding. Selvom forældrene ikke var faste kirkegængere, betød det dog, at han tidligt fik en fornemmelse af, hvad kristendommen går ud på:

"Men da jeg fik kirkeordførerskabet for Liberal Alliance, var det en oplagt mulighed for at dykke ned i, hvad det egentlig er for en stor boks – både Folkekirken og alle de kirkelige organisationer. Mange af dem er ekstremt engageret og har meget at byde ind med, hvilket de også gerne vil. Derfor dykkede jeg lidt mere ned i det og blev selv inspireret," fortæller Carl Andersen

Legede troende

"Det kom sig egentlig af, at jeg talte med livsstilseksperten Jakob Holst Mouritzen. Han sagde, at han ville prøve at lege at være troende i 14 dage - dage, hvor han tog alle skyklapper væk og levede sig ind i det kristne liv for at se, hvad det kunne give ham.

Det prøvede jeg så også, bl.a. fordi jeg syntes, det var fagligt spændende. Jeg begyndte at læse i Bbelen, da det kunne give god mening, nu hvor jeg var blevet kirkeordfører. Men jeg gjorde det også for at få den mere åndelige side af mig selv vakt mere til live. For den kan hurtig blive glemt i en stresset hverdag."

Begyndte at bede

"Jeg begyndte også at bede en stille bøn om aftenen, og jeg oplevede, at det gav mig en god ro. Det er ligesom et mentalt rum, man kan gå ind i og få læsset nogle ting af, som man døjer med og få talt det igennem.

Jeg tror, man som menneske har brug for at vide, at der er noget, der er større end en selv, og at de ting, man gør, gør man også for noget, der er større end en selv."

Det har været med til, at han oplever at få en større mening også ind i ting, der ellers kan virke meningsløse eller svære, fordi han netop gør det for noget, der er større end ham selv. Her mener Carl Andersen, at det er vigtigt, at det, der er større end ham selv, netop har den åndelige dimension.

De eksistentielle spørgsmål

"Jeg er jo liberal helt ind til benet, og derfor er det også spændende for mig at stille de mere eksistentielle spørgsmål. Hvorfor er det egentlig, at mennesket i sig selv har værdi. Eller hvorfor er det værd at beskytte det at være menneske? Det er mere etiske spørgsmål, hvor man selvfølge godt kan slå op i filosoffen John Lockes samlede værker. Men han og mange af de liberale tænkere var netop inspireret af et grundlæggende kristent livssyn omkring menneskets værdi, og at man for at kunne tage ansvar i et liberalt samfund selv må have en høj moral."

Carl Andersen understreger, at det er vigtigt, at man, for at kunne tage ansvar i et frit, liberalt samfund, netop har høje moralske krav til sig selv.

"Det er min påstand, at det at føle, at man står til ansvar overfor noget, der er højere end en selv, har en almen dannende effekt - i forhold til, hvis man føler, at man kun står til ansvar overfor sig selv."

Eksperimentet blev til alvor

Carl Andersens eksperiment med at lege kristen udviklede sig altså fra leg til at blive alvorligt for ham.

"Jeg fortsatte bare ad den vej og stoppede ikke op efter de 14 dage, jeg havde sat af til det. Det er ikke, fordi der er nogle store ændringer i min tilværelse, der er bare kommet et ekstra element af forståelse og en dybde i min hverdag, i mine tanker og det, jeg gør. Det er som om, at hele min forståelsessfære er blevet udvidet."

Med et job, der er så mentalt og tankemæssigt, som det er at være folketingspolitiker, er det også en lettelse for ham at kunne gå ind i et trosrum, hvor han på en mere eller mindre systematisk måde kan få afstresset sin hjerne.

"Dér har troen givet mig noget, for det gør, at man kan give noget videre. Og Gud går foran. Der er en, der har en plan for noget, og tingene skal nok gå – og uanset, hvordan det går, er der en, der elsker mig ubetinget."

Bevidstgørelse af troen

Carl Andersen deltager også, som flere af Liberal Alliances folketingspolitikere, i Folketingets onsdagsandagter, og selvom han ikke mener, at der pludselig er flere politikere eller danskere i øvrigt, der er blevet kristne, synes han at kunne se, at folk er blevet mere bevidste om, hvorfor de er kristne.

"De tør også godt være praktiserende kristne fx ved at bede en bøn en gang imellem eller aktivt gå til en andagt og sige, at de faktisk tror på Gud og Jesus. Det er jo ret absurd, at det skulle være kontroversielt. Som Casper Christensen har sagt, fik han flere vilde reaktioner på, at han fortalte, at han var blevet troende, end på at han havde haft et stofmisbrug."

Men Carl Andersen tror også, at tiden med et stort ydre pres gør, at der er kommet en større efterspørgsel på at vide, hvor vores grundlæggende værdier kommer fra.

"Vi har brug for at kunne svare på, hvem vi er, og hvad det er, vi kæmper for, og hvorfor."

Trosfrihed og demokrati

I 2017 blev den såkaldte trossamfundslov, der skal regulere trossamfund udenfor Folkekirken, vedtaget. Som kirkeordfører er det imidlertid vigtigt for Carl Andersen, at regulering og lovgivning ikke kommer til at gå ud over de kristne og jødiske samfund, der ikke har givet eller giver problemer for det danske samfunds demokratiske værdier.

"Jeg har fået kirkeministeriet til at iværksætte en længere samtalerække med aktører fra de kirkelige og religiøse organisationer, for at vi kan komme i dybden med, hvad vi egentlig vil med trossamfundsloven. Skal det bare være et alternativt ord for kontrol med tyve muslimske trossamfund eller skal det være en certificeringsordning, hvor vi forsøger at spille folk gode og generelt får løftet kvaliteten derude?

Hvad er formålet med det, og hvordan får vi løftet de folk ind, der i dag føler sig lidt udenfor. Der er fx mange migrantmenighed, der gerne ville anerkendes, men hvor det er svært.

Også mange af frimenighederne fx fra Luthersk Mission, Indre Mission og det grundtvigske føler, at de siden trossamfundsloven er kommet i en mærkelig juridisk stilling, fordi de juridisk set er et trossamfund udenfor Folkekirken, men betragter sig som en trosretning indeni Folkekirken. Så der arbejder vi sammen med Dansk Folkeparti og De Konservative på at få skrevet ind i trossamfundsloven, at frimenighederne får nogle særlige rettigheder i forhold til andre trossamfund."

"Man skal ikke føre politik på religiøse dogmer, men man kan godt have nogle værdier fx om menneskelig værdighed, der er rodfæstet i ens tro, og som påvirker, hvordan man driver politik."

Kristne værdier i politik

Selvom Carl Andersen ikke vil mene, at han af trosmæssige grunde har mærkesager, der er blevet særligt vigtigt for ham, vedgår han, at der er politiske sager, der får et andet lys, når man, som han formulerer det, får et religiøst blik på det:

"Man skal ikke føre politik på religiøse dogmer, men man kan godt have nogle værdier fx om menneskelig værdighed, der er rodfæstet i ens tro, og som påvirker, hvordan man driver politik.

Det kunne bl.a. være, når vi taler om straffereformer, hvor jeg synes, at man skal være varsom med at straffe alt for hårdt første gang. Folk skal have en chance for at blive bedre og komme tilbage igen.

Så er der nogle andre mere etiske spørgsmål, hvor vi er fritstillet i Liberal Alliance. Det kan fx være til aktiv dødshjælp. Jeg kan se, at der er mange gode aktører, der nu melder sig på banen i debatten. Den har ellers i mange år været meget ensidig på proaktiv dødshjælps-siden. Der var jeg også selv. Men når man begynder at undersøge, hvad der er sket de steder, hvor man har lukket op for aktiv dødshjælp, ser man, at det er blevet en glidebane.

Ønsker vi via lovgivning at legitimere, at folk skal få taget deres liv? Eller ønsker vi, at lovgivningen sikrer de bedst mulige rammer, for at man kan få et meningsfuldt liv?

I vores parti er der mange forskellige holdninger til emnet lige fra dem, der går 100% ind for aktiv dødshjælp til dem, der slet ikke vil åbne en lem for det.

Hvis vi skal tage stilling til det efter et valg, håber jeg inderligt, at man gør det ordentligt, går i dybden med det og har en reel forståelse af det. For det er ikke en debat, man skal køre på floskler og overskrifter."

Vægtning af rettigheder

Her laver Carl Andersen en parallel til den nylige ændring af abortlovgivningen, hvor han føler, at det netop var det, der skete i debatten:

"Her kom Liberal Alliance lidt i vælten, fordi vi ikke var med på, at jo højere abortgrænsen blev, jo bedre, og fordi vi tillod os at sætte spørgsmålstegn ved vægten af rettigheder. Det er svært at gøre i Danmark, og som et liberalt parti skal man åbenbart bare gå ind for, at det kun er den ene side af vægtskålen – altså kvindens – der skal tælle med, og ikke barnets. Vægtningen af rettigheder – synes vi – er en liberal diskussion: Barnets ret til liv, og kvindens ret til egen krop.

Vores officielle linje på spørgsmålet var, at vi var villige til at hæve abortgrænsen til 13. uge, ud fra den logiske slutning, at 8 ud af 10 senaborter var i uge 13, fordi det er der, man får misfosterscanningen."

Så netop, når det kommer til lovgivning på etiske områder, er det vigtigt for Carl Andersen, at man ikke tager let på det og ender med en hastebehandling.

Stillinger

Den Kristne Friskole i Holstebro

Vi søger 2 lærere til udskolingen og mellemtrinnet

Se mere på denkristnefriskole.dk/ledige-stillinger

SOLSIKKEN Børnehave - Vuggestue

Pædagog søges til Solsikken i Skjern

Fast pædagog søges pr. 15. juni 2026, til kristen dagtilbud i Skjern, 30-34 timer ugentlig.

Læs mere på www.solsikken.name

Afdelingsleder søges til ledelse og økonomistyring samt undervisning

Vil du være med på holdet, der arbejder for at skabe *Barnets bedste skole?* Stillingen er på 100% fordelt på 50% ledelse (herunder økonomi) og 50% undervisning.

Tiltrædelse 1. august 2026. Læs mere på www.skrif.dk.

Sidste frist for ansøgning er fredag d. 27. marts 2026.

Yderligere oplysninger hos:
Allan H. Hansen - tlf. 29296003
Jan Risbjerg - tlf. 51227798

SKJERN KRISTNE FRISKOLE

Se vores jobmarked: udfordringen.dk/job

Møder & Arrangementer

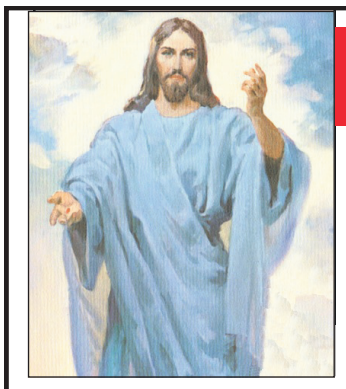

Velkommen i PERLEPORTEN

i Pinsekirken NYT HÅB Damhus Boulevard 28, Rødovre

til Helligåndens aften

HVER SØNDAG AFTEN kl. 19.00
Bus 21 holder udenfor - gratis kaffebord kl. 18.30
Dansk Gospelsang og musik - Bibelord - Tilbedelse
Forbøn for frelse - Åndsdåb og syges helbredelse

Kom og hør
Børge Beck taler

- Søndag 22. Marts 2026 Kl. 10:00
- SOZO Gospel Kor synger

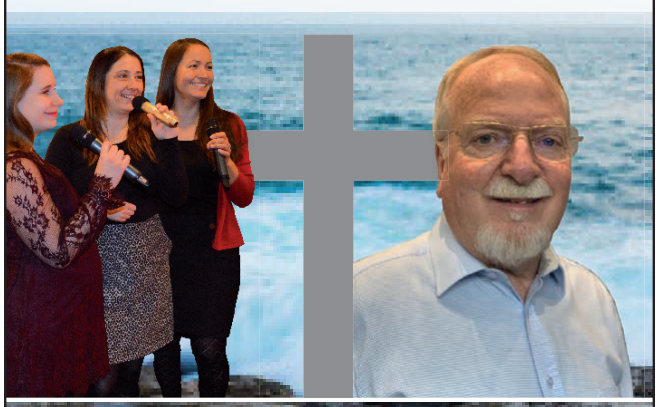

www.Nyt-Haab.dk
Tlf. 71 95 79 17
Damhus Boulevard 28
2610 Rødovre

PINSEKIRKEN NYT HÅB

Lovsang og bedemøde hver onsdag kl 18:30
Alle er velkommen!

Full Gospel Business Vestegnen Afd.

FGB Danmark

En tværkirkelig forening

Lørdag d. 28.03. 2026 kl. 14.00

"Brohuset" Vejlebrovej 45 , Ishøj

Bus 127, 128, 225, 400S, 600S, Letbanen og S-tog linie A.

Gæstetaler: Birgitte Fjelstrup

BØNNELEDER, UNDERVISER OG FORFATTER

Udadtil havde hun et godt liv i Dragør med mor, far og 2 søskende, men dysfunktionelle mønstre prægede familielivet. Frygten for at havne i et hamsterhjul for til sidst at dø, gjorde hende en smule desperat allerede som 13 årig. Hun blev en typisk oprørsk 70'er teenager og flyttede på Christiania som 20 årig. Der mødte hun Jesus som 25 årig. Dette møde vendte op og ned på hendes liv. Med omvendelsen fulgte en passion for at kende Jesus og tjene ham. Hendes kæreste blev også frelst. De blev gift og flyttede fra Christiania - begge med et hjerte for at arbejde med misbrugere. De har 4 børn. Hun har gået på en 2 årig bibelskole, været bønneleder i en kirke i 15 år, og har i mange år undervist og forkyndt Guds ord. Hun kommer i Ark Church Copenhagen. Hun har skrevet 2 bøger om både sin egen og sin datters hårde liv og omvendelser og holdt foredrag på grundlag af dem. Bøgerne kan købes på mødet. Personlig forbøn bagefter.

Kaffebord med brød kr. 50,-

Tilmelding nødvendig (gerne på SMS) til: Børge Laustsen tlf. 30 32 12 01

Hjemmeside: www.fullgospel.dk

Diverse

KØB - GIV - ANBEFAL
TAK FOR
DIN STØTTE

Find din nærmeste Mission Afrika Genbrug på
missionafrika.dk/genbrug

MISSION AFRIKA Genbrug

Erhverv

AXELTEK Industri Elektronik

Reperation af frekvensomformere og Cnc-drev

Nørresundby 25 21 31 67

Bestil en annonce i Udfordringen
- og støt din kristne uge avis!

Bibelord i træ

Mange forskellige bibelord bl.a. de som ofte bruges som konfirmandord.
Mål: 17,5 x 28 cm. SE UDVALGET PÅ HOSIANNA.DK
Materiale/pris: egetræsfinér 299 kr. eller sort MDF 199 kr.

Da det er meget individuelt, hvordan folk vil have skiltet til at stå, er der ikke hængsler på bagsiden. Billedet kan stilles på en hylde, hænges op med små søm eller man kan bruge nano-tape.

Bibelordet kommer pakket på kraftig karton og i cellofan.
Bibelteksten er fra den autoriserede oversættelse, © Det Danske Bibelselskab

Bestil dem her: UDFORDRINGENS WEBSHOP - HOSIANNA.DK / 7456 2202

Løs ugens kryds og tværs - og vind et gavekort!

Træn hjernecellerne – og vind måske et gavekort!

Vinder i kryds & tværs i uge 10-2026:

Kathleen O'Neill
2610 Rødovre

Kodeord: Konference

Du kan også vinde et gavekort på 150 kr. til Hosianna.dk, hvis du finder kodeordet i denne uge ved at sammensætte de bogstaver, der står i felterne med tal.

Skriv kodeordet og send det sammen med dit navn og din adresse til: mail@udfordringen.dk

Kodeordet skal være Udfordringen i hænde senest tirsdag den 24.3.26. Vinderen får direkte besked og offentliggøres her på siden den 29.3.26.

Blandt de indsendte løsninger trækkes hver uge lod om et gavekort på 150 kr. til Hosianna.dk. Vælg mellem bøger, bibelord i træ, cd'er og film.

Kryds og tværsen leveres af bureauet Kehlet Aps, Varde.

God fornøjelse!

Scan qr-koden og se løsningen for uge 9:

ØGLE · FORBUNDET · MAINE, USA · FORHOLDSORD · SANDSYNLIGVIS · HARMONI · I BYEN · KUNNE

METAL · SPOLER · HEJSEVÆRK · FINLAND / PAPEGØJE · HALVØ / STEDORD · GENERT / FORESTILLING · BIBELNAVN / TEMAER · RETNING / DYR

DEL AF LOVENS LANGE ARM · SYGDOM · ÅRPENGE / TUGTEDE · ØLSTUE / BRUDSTYKKE · STORM / FLOD · LYS

BLÆSEINSTRUMENT · BO / UNION

KONKURRENT · ORDENSTAL / TIDSRUM · SLÆGT / HJORT

PÅFUND · HVILEDE / ØDELAGT · MOMENTET · MANGLE / MØBEL

KANALERNE · TØRRET FRUGT · NABOER / MÅNEGUDINDE

SKYNDT SIG · SLÆGTNINGE · HÆNDE / VÆDDELØB · 4

ATOMFARTØJ · OBJEKT / CLAIRVOYANT · SLAG / FØDT GRISE · UDLÆNDINGEN

KÆRTEGNES · KNAP / ALL RIGHT · KAMMERTONEN · 5 · PLANTE / AFSIDES

MIDT I BILKØ · ENG. BY / HISPANIA · 6 · ARMMUSKEL

FARVE · RØGEN · 1000 KG / ÆGTE

NB · VÆSEN / VÆGTENHED · FRED / FUGLE · BÅD / IKKE

LÆSESTOF · FØR EU / BORNHOLMER · VIRKE · FINE / KØKKENUDSTYR · LEVER / BLIVENDE · 7

BELÆGNING · 8 · STÆVNE / KENDEORD · MADEN / DREVEN · BESAD / LØFTE

ÆLDRE AFGIFT · BRAG / SKÆLVEN · 9 · DRIK / VÅBEN

...? FLEMING · ALTSÅ · TRIST / BOLSJER · FARER

SKÆLDUD · SOM / OVERTAGE · GRY / KULT

GAMBLING · 10 · NATLIG / BRANDERT · FLUKS / LEM

TIDSMÅLER · SPORTSFOLK / 50 · TARIF / DYR

TO ENS

ANTAL · TONE · ANGRIBER · 11

Find bøger fra mange forskellige forlag på

Hosianna.dk

*Fast fragt på 35 kr. uanset hvor meget du bestiller**

**Gælder ved levering i DK*

Giv et abonnement i gave!

Et abonnement på Udfordringen er en gave som varer længe!
- Med den trykte avis har man også adgang til alle artikler på nettet.

Bestil pr. mail på abonnement@udfordringen.dk eller ring på tlf. 7456 2202.

Forfatter Peder Frederik Jensen er taget til gudstjeneste i Store Magleby Kirke sammen med vært Sofie Østergaard. Efter gudstjenesten taler de sammen med sognepræst Andreas Wille om menneskets behov for åndelig føde. Foto: Egon Rix

'Guddommelig mad' med Poul Joachim Stender og Claus Meyer. Foto: Klaus Nedergaard. Grafik: Kim Bredahl

Præst og kok på jagt efter guddommelig mad i Grækenland og Israel

I tv-serien Guddommelig Mad sæson 1 rejser Claus Meyer og præsten Poul Joachim Stender til Grækenland og Israel i en jagt på den mad og de råvarer, der flyder gennem Biblen.

Programmerne er optaget i 2023 og sendes mandag 16. - torsdag 19.3 kl. 16.00 på DR2. Se eller gense de fire programmer, som kommer vidt omkring i mødet med bl.a. overraskende traditioner og relationelle trosspørgsmål. Og vil Poul lykkes med sin mission om at få Claus til at komme nærmere Gud, sådan i helt kristen forstand?

'Kæmp kvinder'

I Open Doors podcast *Modlys* taler vært Annika Kronborg og medvært Astrid Andersen om vilkårerne for kvinder i Iran, og hvad der startede de massive protester mod præstestyret. Et præstestyre, der med hård hånd har håndhævet påklædningskrav og med loven i ryggen med vold 'genopdrager' kvinder. Men er der varig ændring på vej?

Modlys er en podcast fra Open Doors.

Udvalgte programmer på DR & TV2 / Kristne TV-kanaler

DR1

Søndag 15/3
10.00 Gudstjenesten: Peder Frederik Jensen - Fortællinger vi lever af
Mennesker lever ikke kun af brød - men også af fortællinger. I dag handler gudstjenesten om de historier, vi omgiver os med og lever af, og den åndelige føde, der giver mening og retning i livet. Forfatter Peder Frederik Jensen tager plads på kirkebænken sammen med vært Sofie Østergaard. Efter gudstjenesten tale de sammen med sognepræst Andreas Wille om menneskets behov for fortællinger, om troens mysterium og om evangeliet som en kilde til åndelig næring, der aldrig slipper op.

Lørdag 21/3
18.50 Før Søndagen
"Den signede dag med fryd vi ser" er ugens salme, som Katrine Muff og Mathias Hammer introducerer, og DR Vokalensemblet synger.
I "Før søndagen" synger Muff, Hammer og DRs kor fra den store danske sangbogs salmeskat, der er opbygget gennem århundreder.

DR2

Søndag 15/3
14.00 Gudstjenesten: Peder Frederik Jensen - Fortællinger vi lever af. Genudsendelse fra DR1

Mandag 16/3
16.00 Guddommelig mad (1:4): Olivenolien og Evigheden
Claus Meyer og præsten Poul Joachim Stender tager til Grækenland og Israel i en jagt på den mad og de råvarer, der flyder gennem Biblen. På Manihalvøen i Grækenland løber olivenolien i en grøn flod fra bjergene og ned i gryderne, og de to venner oplever et lille glimt af evigheden midt i olivenhøsten. Claus iører sig badebukser og deltager i et græskortodokst ritual, hvor både Gud og velsignelse venter under vandet.

Tirsdag 17/3
16.00 Guddommelig mad (2:4): Lammet og offerviljen
Claus Meyer og præsten Poul Joachim Stender rejser denne gang ind i et landskab, der på en prik ligner Paradis, men hvor døden lurer. En tur i nonnekloster giver blandt andet svar på, om Gud har en god opskrift på kogt kål, og en ældre fåreost battler med den spektakulære græske påskeret, kokoretsi, om at være en himmelrigsmundfuld. De to venner sætter også offerviljen i perspektiv; kan man f.eks. ofre sig for sin ægtefælle en søndag, hvor det ikke er kirkeklokkerne, men genbrugspladsen, der kalder?

Onsdag 18/3
16.00 Guddommelig mad (3:4): Peters fisk og jødisk druk
Claus Meyer og præsten Poul Joachim Stender ankommer til Israel, hvor der ikke kun er hellige madoplevelser at hente, men også overraskende traditioner, der bl.a. indebærer påbud om at vende alting på hovedet og feste igennem! I Jerusalem står de pilgrimsrejsende i kø for at gå i Jesu fodspor og på Geneserat Sø, hvor fodsporene nåede helt ud på vandet, må de to venner ty til håbet i tilværelsen, når de kaster net ud for at fange og smage den bibelske Petersfisk.

Torsdag 19/3
16.00 Guddommelig mad (4:4): Brød og Mirakler
Claus Meyer og præsten Poul Joachim Stender velsignes af syngende Jesusevangelister i Israel - og spiser brød til. Bønnen i Fadervor om det daglige brød bliver hørt af både kristne, muslimske og jødiske bagere i form af arabiske Jerusalembrød, pitaer bagt i et rør, flettede jødiske sabbatsbrød og sågar en rugbrødsmissionær i Tel Aviv. Claus Meyer er selv brødmissionær i Danmark, men vil Poul lykkes med sin mission om at få Claus til at komme nærmere Gud, sådan i helt kristen forstand?

KKR-TV i DK

Se kristent tv døgnet rundt her:
1. I hele landet på dit tv med en KKR tv-boks. Bestilles på www.kkrtv.dk / seerklubben@kkr-tv.dk eller tlf/sms: 35 31 00 57.
2. På MoreTV via TV, mobil og tablet i hele landet. Læs mere og bestil på moretv.dk eller ring 69 16 16 20 for mere info. Programoversigt på: kkrtv.dk/programmer.

FGP-TV

FGP-Huset, Nygade 17,
3782 Klemensker, Tlf. 40870533
Mail: post@FGP.dk
Udsendelserne kan ses på FGP-TVs hjemmeside www.FGP.dk (Menupunkt: FGP-TVs IT-kanal)
Derudover minimum fire gange ugentlig på GospelChannel. Blandt andet onsdage kl. 19.00 og lørdage kl. 11.30.
GospelChannel er en gratis kanal på bl.a. CanalDigital.

GOD TV

Tlf. 98 90 91 50 - Email: info.scandinavia@god.tv
GOD TV kan ses overalt. Download en app til iPhone, iPad eller Android eller se www.god.tv, hvor der findes 20 web kanaler 24/7.GOD Channel kan også ses 24/7 via parabol: ASTRA 4A 5º Ø Frekvens: 11.996 GHz, Polarisation: H, Symbol Rate: 27,500 Symbol/s: FEC: ¾. Kan også modtages fra Hotbird 13° øst og Eurobird 28,5° øst. Indgår i TV-pakken hos MoreTv. Findes i mange bredbånds- og kabelnet.

Kanal 10

Kanal 10 er en norsk tv-kanal, der tjener som platform for forskellige kristne kirkeretninger med en vision om at vise, hvad der sker i kirkerne i Norge. Kanalen sender også danske programmer og indgår i MoreTV pakken. Se mere på www.kanal10.no

SAT-7

Fire tv-kanaler som kan ses på Appen SAT-7 Plus:
• SAT-7 ARABIC (for familier på arabisk)
• SAT-7 KIDS (for børn på arabisk)
• SAT-7 PARS (for persisktalende seere i primært Iran, Afghanistan og Tadsjikistan)
• SAT-7 TÜRK (for tyrkisktalende seere i primært Tyrkiet og Aserbajdsjan)
Se mere på www.sat7.org og facebook.com/SAT7Network

Loveworld TV

Kanal ASTRA 2a, 2b, 2d
28,2 grader E= øst. Engelsk kanal. Undervisning og helbredelsesudsendelser. Ekstra parabol muligvis nødvendig. Program og yderligere info.: www.loveworldtv.co.uk/

Airport UCB TV

Sender på regionale digitale net www.ucb.dk/ucbtv.htm Hovedstaden (Airport TV)
Mandag 07.30-08.00, torsdag 05.30-06.00, søndag 08.30-09.00, søndag 15.30-16.00.

More 2 life TV

Regionalt TV i MUX 1. Kanal Nord: Mandag - tirsdag 8:30, onsdag 23:00, torsdag 21:00, lørdag 10:00, søndag 11:00. Kanal Øst: Mandag - torsdag 8:30, lørdag 11:30, søndag 15:00. Kanal Hovedstaden: Tirsdag 11:00, onsdag 15:30, torsdag 11:00, fredag 05:00.

Andre kanaler

På Thor 1o vest:
Vision Norge, Gospel Channel
Fr. 11247 Pol V Sr 24500 Fec 7/8.
På Astra 1 19,2o øst: Bibel TV Fr. 10832 Pol H SR 22000 Fec 5/6.
Astra 2 28,5o øst:
TBN Europe Revelation

Web-tv

GOD TV: www.god.tv
DKNET.TV www.dknet.tv
TBN - Trinity Broadcasting Network: www.tbn.org

Tysksproget TV

Tysksprogede TV-Kanaler med satellitmodtagelse: Canal Digital: Via Astra modtages bibeltv.de og hopechannel.de.
Hopechannel.de:
Onsdag kl. 13.00 og kl. 19.30.
Torsdag kl. 16.00. Fredag kl. 10.00 og kl. 20.15. Lørdag kl. 9.15.
Die Bibel-Das Leben - en kristen gæst fortæller i interview om sin "vandring", produceret af den tyske Adventistkirke.
Bibeltv.de: Tirsdage kl. 22.00 - 22.30: ICEJ - Faszination Israel med Gottfried Buhler. BibelTv er en afdeling af Evangeliums Rundfunk, som udsendes fra Wetzlar. Hope Media (Stimme der Hoffnung) = Hope Channel udsendes fra Alsbach-Hähnlein i Sydtyskland.

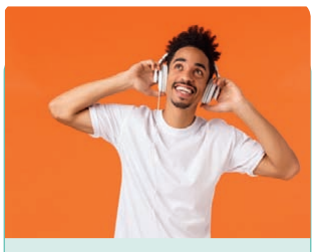

Podcasts på Udfordringen.dk

På Udfordringen.dk/podcast/ finder du link til forskellige podcasts om tro, Jesus og kristendom. De mange podcasts udgives af forskellige kirker, organisationer og private udgivere.

Mangler der en?
Info. om podcast kan sendes til: redaktion@udfordringen.dk

Radio - Programmer om tro på P1

Søndag 15/3
10.03 Gudstjeneste fra Vestervang Kirke, Viborg, Viborg stift. Midfaste
Medvirkende:
Prædikant: Hildur K. Ahrenkilde
Organist: Kim René Jørgensen
Vært: Malene Fenger-Grøndahl
Salmer:
DDS 743: Nu rinder solen op
DDS 28: De dybeste lag i mit hjerte
DDS 459: Herre! Hvor skal vi gå hen?
DDS 11: Nu takker alle Gud

11.03 Pilgrim - Bevidsthedens gåde
Når kunstig intelligens rent sprogligt er på højde med mennesket, betyder det så også, at den har bevidsthed? Er bevidsthed et rent menneskeligt fænomen eller er det knyttet til alt levende? Vært: Anders Laugesen. (Sendes også 4.03).

15.03 Hvad ville Jesus have sagt?
"Vi gik kold i hinanden og blev skilt. Men jeg må indrømme, at jeg har en fornemmelse af, at det måske var en dårlig beslutning". Sådan skriver en ny-skilt kvinde. Begrundelsen for skilsmissen var, at romantikken var forduftet ud af forholdet. Men er det en god begrundelse? En anden lytter har haft en oplevelse af at være kommet sidst til en buffet, hvor andre opførte sig uhæmmet, grådigt og uden hensyn til andre. "Bør man så egentlig ikke råbe højt og protestere", spørger han. Endelig er en tredje lytter midt i valgkampen kommet i tvivl om, hvorfor det virker vigtigt for nogle politikere at skilte med deres tro. "Er det vigtigt, at vi vælgere ved, om politikerne tror eller ej", spørger hun.
Sognepræsterne Louise Britze, William Salicath og Svend Thorhauge fra henholdsvis Simeons, Enghave og Tornby-Vidstrup kirker er gæster hos vært Anne-Grethe Bjarup Riis.
Du kan altid skrive dine spørgsmål til Jesus@dr.dk.
(Sendes også lørdag 22.03).

Torsdag 19/3
11.03 Bibelen Leth fortalt
Forfatter Kristian Leth mener, at Bibelen er verdens vigtigste bog. Sammen med journalist Lauge Hendriksen forsøger han at besvare spørgsmålet: Kan vi overhovedet forstå os selv og det samfund, vi lever i, hvis ikke vi forstår Bibelen? (Sendes også 21.03 og lørdag 16.03).

Lørdag 21/3
15.03 Ditlev og Døden
Livets afslutning er et evigt mysterium, som præst og forfatter Kristian Ditlev har sat sig for at undersøge gennem samtaler med aldeles levende mennesker, der på den ene eller anden måde har døden inde på livet.
Vært: Kristian Ditlev Jensen
Producer: Anders Skytte Agergaard
Sendes også søndag kl. 19.03.

Søndag 22/3
10.03 Gudstjeneste fra Sct. Lukas kirke, Københavns stift. Mariæ bebudelses dag
Prædikant: Helle Poulsen
Vært: Simon Ankjær Andersen
Salmer:
DDS 747: Lysets engel går med glans
DDS 302: Gud Helligånd, o kom
DDS 108: Lovet være du, Jesus Krist
DDS 121: Dejlig er jorden

Kristen lokalradio

København Rhema Radio
Morgenradio fra 06.00 til 10.00 på 106.3 FM. Lørdag kl. 06.00 til 13.00 Søndag kl. 06.00 til 21.00 på 106,3 FM. Natradio fra 00.00 til 06.00 på 103.4 FM
UCB Media på nettet 24/7: ucb.dk

Lumi Radio Aalborg
Sender prædikener, bibelundervisning, mødereportager og musikudsendelser med kristen musik 33 timer om ugen: lumiradio.dk, facebook.com/lumiradio. FM 92.2 MHz, 106.5 MHz, 107.4 MHz

Radio Ådalen
Egen antenne: Opsund: 96.4 MHz | Lønborg: 107.1 MHz
Fællesantenne
Skjern: 97.0 MHz samt netradio: www.radio-aadalen.dk

Norea Radio Danmark
Webradio - http://norea.dk

Arkens radio
Kanal 2 i Esbjerg
Frekvens: 93.5 MHZ
Sydenergi: 90.3 MHZ
Web: arkensradio.dk

Nordsjællands Kristne Radio & Radio KUR
Egen antenne: FM 92,8 MHz
Stofa net: 96,8 MHz
Netradio og podcast
Radio KUR (Kristen Ungdomsradio): Sender via egen YouTube kanal og via Facebook
www.nkradio.dk

Radio fri-born.dk
Pinsekirken Bornholm, Sagavej 5, Rønne, sender internet-radio 24/7. Kan høres på mobil, iPad mm. ved at hente den globale lydstreamingtjeneste TuneIns radio-app i PLAY og APP-Store. Når appen er installeret, søg efter fri-born.

MUSIK TJEK

Kunstner: Les Carlsen - **Titel:** Free Will - **Genre:** Hard rock - **Forhandler:** itunes.dk - **Pris:** 69 kr.

En friskbrygget Carlsen

Les Carlsen er den mangeårige forsanger for heavy-bandet Bloodgood, hvis første udgivelse kom i 1986. Bloodgood udgav lige så mange live-plader, som de udgav studio-plader. Syv af hver. Bandet tog navnet efter bassisten Michael Bloodgood, som døde i 2022 efter et slagtilfælde nogle måneder i forvejen. Han blev 69 år gammel. To dage senere blev bandet officielt lukket ned. Michael var også præst for en Calvery Chapel kirke samtidig med, at han var bandleder.

Bandet Bloodgood var et af de største kristne heavy bands, da disse opstod i 80'erne. De var lige så store som Whitecross og Stryper.

Efter Michaels død, har Les Carlsen fortsat karrieren som solist, og Free Will er hans tredje soloplade. Før Les Carlsen blev en del af Bloodgood, var han med i Broadwayudgaven af musicalen Hair, og i 2018 udgav han en samling af 60'er og 70'er sange, inkl. et par stykker fra musicalen. Dette album fik titlen 1971.

Han udgav albummet He's Coming i 2022, som var ganske udmærket, og mindede i stilen om Bloodgoods seneste udgivelser.

Nu er han så ude med dette nye album, Free Will, som ligeledes stilmæssigt ligger op ad de to sidste Bloodgood-udgivelser. Les Carlsen var også gæsteforsanger på en Tourniquet-live-udgivelse i 1993.

Guitaristen fra Bloodgood, Paul Jackson, har været med på begge de seneste Les Carlsen udgivelser. Sammen med Carlsen har de to sikret "Bloodgood-lyden", men noget, der har ændret lydbilledet en smule, er, at Les Carlsens kone Joyce er kommet med i bandet. Hun er medforfatter til flere af sangene og synger backingvokaler og leadvokal på en enkelt sang. Det er dejligt, at de har noget at gå op i sammen, men jeg synes ikke, at hendes popstemme passer supergodt i hard rock sammenhæng. Det minder mig om en sæson i American Idol, hvor Carrie Underwood var deltager og skulle synge en rocksang. Kommentaren fra Simon Cowell lød, "du lyder som en kattekilling, der forsøger at lyde som en tiger".

Underwood var og er en fantastisk sanger, men Cowells pointe var god nok, og det er lidt den samme fornemmelse, man får, når man hører Joyce Carlsens vokaler - at det måske ikke helt passer i stilen.

Når det så er sagt, er *Free Will* som helhed en glimrende plade med mange gode sange.

Min favorit er åbningssangen *Truth and Love*, der har en god energi og et vellydende omkvæd (omend kort). Titelsangen *Free Will* er også god.

Sangen *Keep Pushin'* har også en god energi og taler om at presse på hos Gud i bøn.

I skrivende stund er dette nye album kun udkommet på CD og vinyl, og kan købes via Girder Music, men d. 20. marts udkommer Free Will også elektronisk på iTunes. Den selvsamme dag spiller Les Carlsen i Sverige, hvis man vil tage turen over sundet til broderlandet.

Mark Bracher

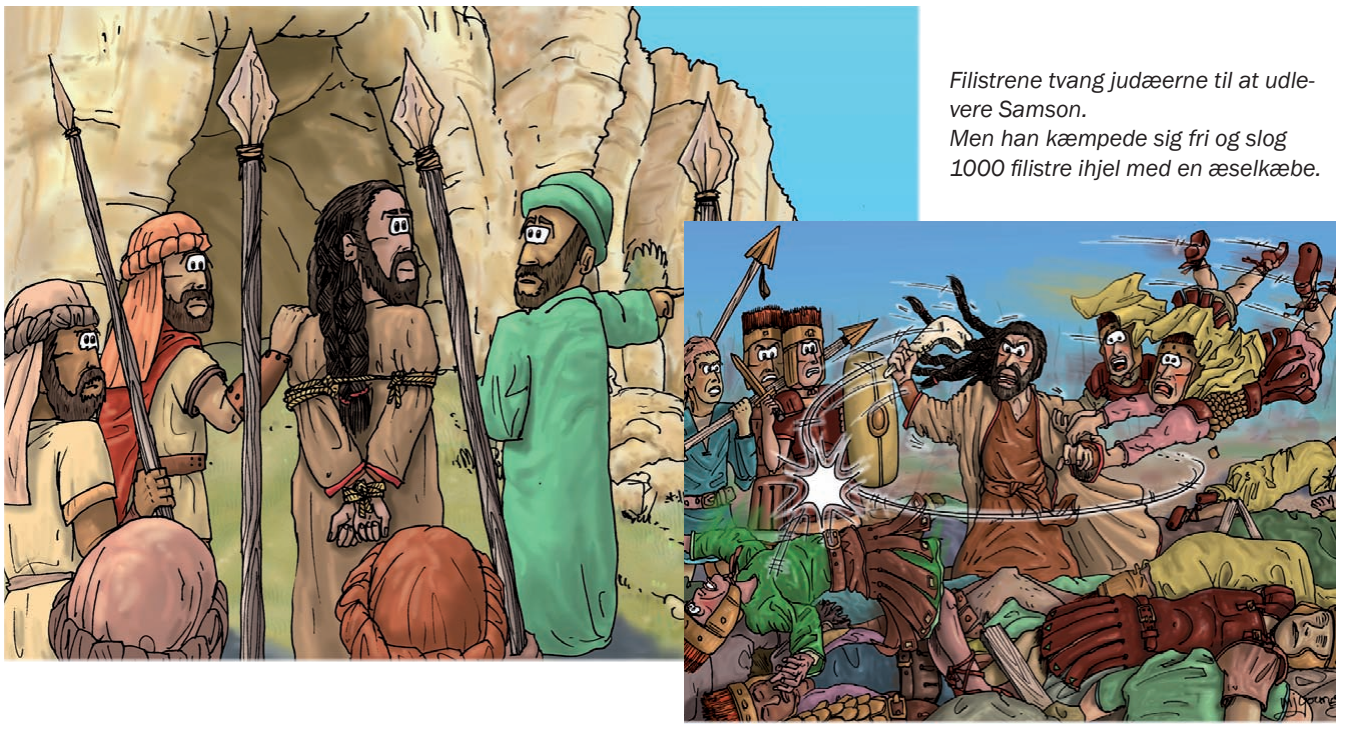

Filistrene tvang judæerne til at udlevere Samson.
Men han kæmpede sig fri og slog 1000 filistre ihjel med en æselkæbe.

Samson bliver forrådt, kæmper sig fri - og Gud hører hans bøn om vand

"Filistrene svarede igen ved at sende en stor styrke ind i Juda, hvor de spredte sig og slog lejr i omegnen af Lehi. „Hvorfor angriber I os?" spurgte judæerne. Filistrene svarede: „Fordi vi vil fange Samson og tage hævn over ham!" Så sendte judæerne 3000 mænd af sted til klippehulen ved Etam for at hente Samson. „Hvorfor har du bragt os i den her ulykkelige situation?" spurgte de Samson. „Er du ikke klar over, at filistrene har magten i landet?" „Jeg har kun gjort gengæld for det, de gjorde imod mig," lød Samsons svar.

Judæerne fortsatte: „Vi er kommet for at tage dig til fange og udlevere dig til filistrene!" „Lad gå," svarede Samson, „bare I lover mig, at I ikke vil slå mig ihjel." „Vi binder dig bare og overgiver dig til filistrene," sagde de. „Vi slår dig ikke ihjel."

Så bandt de ham omkring håndled og overarme med to nye reb og førte ham bort. Da de nåede frem til Lehi, blev filistrene ellevilde af begejstring, men i det samme kom Herrens Ånd over Samson og gav ham styrke, så han sprængte både rebet om overkroppen og det reb, hans håndled var bundet med som om det var en forkullet snor af hør. Samson tog derpå en æselkæbe, der lå på jorden, og slog 1000 filistre ihjel med den. Derefter udbrød han:

Med en æselkæbe har jeg dræbt bunker af „æsler".

Med en æselkæbe slog jeg 1000 mand ned.

Så kastede han æselkæben fra sig. Derfor kaldte man stedet for „Kæbehøjen".

Bagefter var Samson så udmattet af tørst, at han råbte til Herren: „I dag har du givet sejr til Israel ved min hånd! Skal jeg nu dø af tørst og falde i hænderne på de her ugudelige filistre?" Da lod Herren vand strømme frem fra et hul i jorden, så Samson kunne drikke og komme til kræfter igen. Kilden kaldte man „Råbets Kilde", og den findes den dag i dag i Lehi.

De næste 20 år var Samson Israels befrier, men filistrene havde stadig magten i landet."

(Dommerbogen 15, 1-8)

Tegningerne er fra Martin Young's Bible Cartoons. Teksten er fra Bibelen på hverdagsdansk.

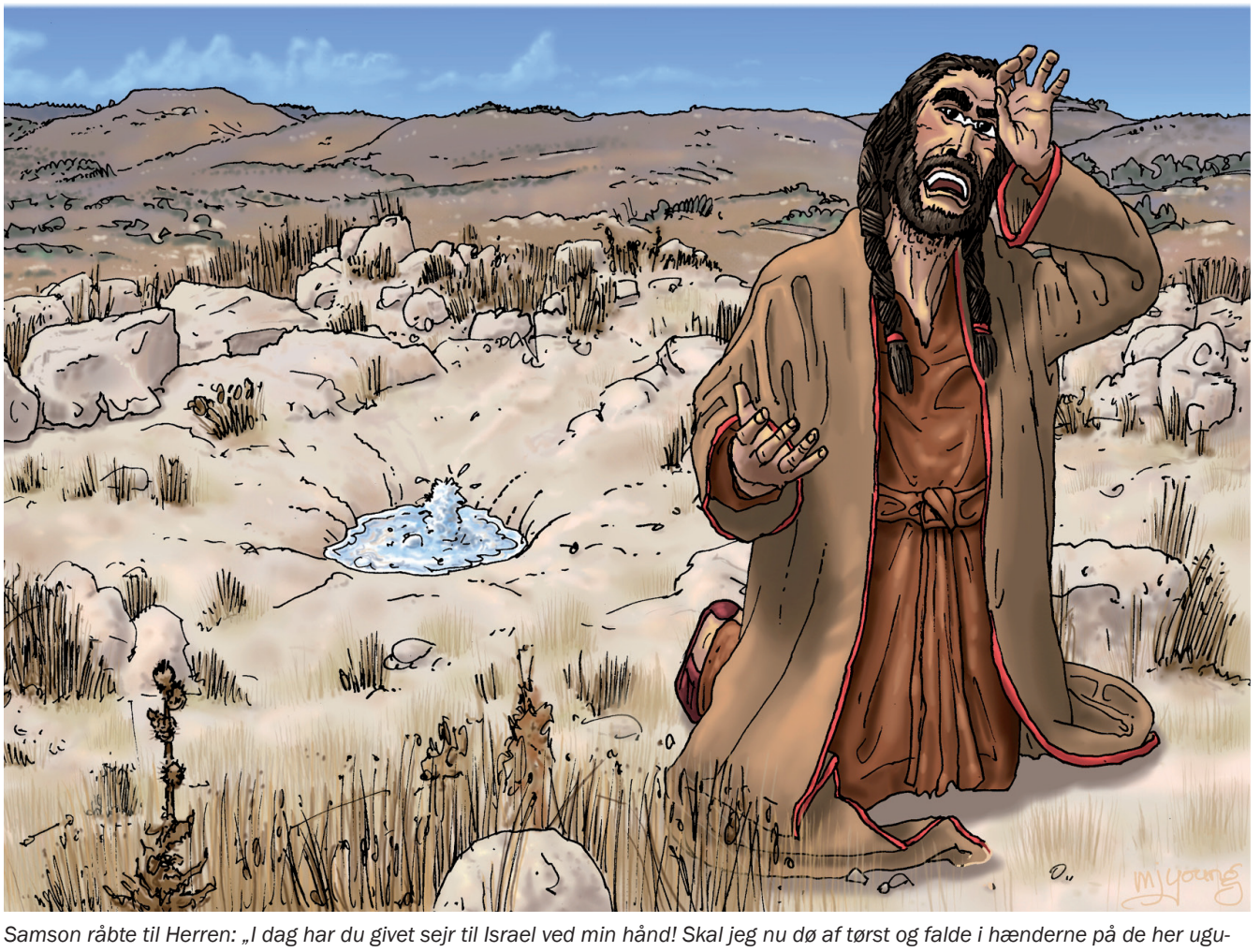

Samson råbte til Herren: „I dag har du givet sejr til Israel ved min hånd! Skal jeg nu dø af tørst og falde i hænderne på de her ugudelige filistre?" Da lod Herren vand strømme frem fra et hul i jorden, så Samson kunne drikke og komme til kræfter igen.

Christian Hjortkjær: At arbejde frivilligt giver mening og perspektiv

"Utilstrækkeligheden er den pris, jeg må betale for at lave noget, der er så ekstremt meningsfuldt, at jeg aldrig helt synes, at jeg er god nok til det," siger Christian Hjortkær Foto: Jens Peter Engedal

Teolog og Kierkegaard-forsker Christian Hjortkjær stiller skarpt på, hvad der driver mennesker til at engagere sig frivilligt, og hvorfor det er vigtigt at håndtere følelsen af utilstrækkelighed, når behovene overstiger ens muligheder.

Af Svend Løbner, freelancejournalist

Frivillighed bygger på frihed. Men hvornår er man virkelig fri? Når man bare gør det, man har lyst til? Eller når man gør det, man føler sig etisk forpligtet til?

For pligter er ikke kun noget, der påtvinges mennesker udefra. Det er også en indre impuls, en forpligtelse, som man har det rigtig godt med at gøre til virkelighed. Det er frihed med mening.

Det er en af mange pointer i en samtale med teolog, forfatter og højskolelærer Christian Hjortkjær.

Hvad driver mennesker til at engagere sig frivilligt til gavn for andre mennesker, og hvad er bagsiden af medaljen, når man ikke føler, man har gjort nok og derfor kan ende med at blive udbrændt?

Spise kage eller lade være?

Velkommen til en ærlig snak med manden, der har forsket i den kendte danske filosof Søren Kierkegaard og i dag underviser på Silkeborg Højskole. Christian Hjortkjær er cand.theol. og ph.d. fra Søren Kierkegaard Forskningscenteret ved Københavns Universitet.

Kierkegaard er kendt for de tre menneskетyper: æstetikeren, etikeren og den religiøse. Med en illustration fra psykologiprofessor Svend Brinkmann forklarer Christian Hjortkjær forskellen mellem de to første:

"Forestil dig, at du har en kage. Æstetikeren kommer ind, kigger på kagen og siger: Jeg har lyst til kage. Og så spiser han kagen. For han følger den æstetiske livsstil, som hedder: Du skal altid gøre det, du har mest lyst til. Så stiller man en ny kage frem til etikeren, som siger: Jeg har også lyst til kage, men jeg ved, at den er usund. Og så sætter han kagen tilbage på bordet.

Så er spørgsmålet: Hvem er mest fri af de to? Er det æstetikeren, der gør det, han har lyst til? Eller er det etikeren, der gør det, han ikke har lyst til?"

Det er to forskellige forståelser af frihed, forklarer Christian Hjortkjær.

"Selvfølgelig er det frihed at gøre det, man har lyst til. Men der ligger måske en højere frihed i at være i stand til ikke at gøre det, man har lyst til, men at gøre noget efter en anden målestok, med et højere formål, ja, med større etisk værdi."

Hvor kommer pligtfølelsen fra?

Her kommer Christian Hjortkjær ind på begrebet pligt:

"Ifølge Kierkegaard findes der to slags pligter: Dem, der kommer udefra, og dem, der kommer indefra. På højskolen, hvor jeg underviser, har eleverne køkkentjans. Det er en pligt, der er pålagt dem udefra. Men man kan også forestille sig en elev, der ville gøre køkkentjans til sit højskoleprojekt og virkelig udføre det med liv og sjæl. Holde en fest i køkkenet og gøre det så godt, at man til sidst hædrede ham ved at hænge hans billede op i køkkenet. Her har han lyst til at gøre sin pligt."

Og det rimer på frivillighed, fortsætter Hjortkjær.

"Det er en pligt, der kommer indefra som en vilje til at forpligte sig på en opgave, et opdrag. Det ord kan jeg godt lide. For her har man en speciel motivation, et drive, om at udføre noget stort og menighedsfyldt i verden.

Der er nemlig stor forskel på, om en pligt kommer udefra som en forventning eller indefra som en motivation, måske endda et kald.

Udefra set kan det være præcis den samme tjeneste, man udfører, men der er jo en verden til forskel på, om man selv har valgt det, eller om man ikke har. Her synes jeg, frivillighed kan noget. Man føler sig forpligtet på noget. Men det er netop en pligt, som man selv har valgt."

> ***"Selvfølgelig er det frihed at gøre det, man har lyst til. Men der ligger måske en højere frihed i at være i stand til ikke at gøre det, man har lyst til."***

En syg tanke i en syg kultur

Men hvad så, når en frivillig har været udsendt på et hospitalsskib i tre måneder og kun har kunnet dække en brøkdel af de enorme behov?

Det spørgsmål stiller jeg også Christian Hjortkjær, da han også er forfatter til den anmelderroste bog "Utilstrækkelig".

Bogen tager livtag med den danske præstationskultur, der får den opvoksende ungdomsgeneration til at tænke: "Hvis det kan gøres bedre, er det ikke godt nok!" En syg tanke i en syg kultur, der efterlader unge syge af angst og depression.

Hvordan undgår man så den faldgrube, når vi taler om frivillighed?

"Jeg tror ikke, at det er målet for den frivillige at være helt tilstrækkelig. Hvorfor ville folk ellers melde sig til "Læger Uden Grænser"? Uden grænser. Det er jo netop, fordi man vil gå ind i en opgave, der er umenneskeligt stor. Det er "drivet": Jeg gør alt, hvad jeg kan, men jeg kommer aldrig til nogensinde til at nå i mål med det her."

At føle sig utilstrækkelig

Selv om Christian Hjortkjær tager livtag med utilstrækkelighedsfølelsen i bogen, indrømmer han nu, at han "bliver mere og mere fortaler for utilstrækkelighed."

"Mit mål er jo ikke at fjerne utilstrækkeligheden, men at finde områder i livet, hvor det er værd at føle sig utilstrækkelig. Hvor jeg aldrig kommer til at slå til, men hvor det trods alt er meningsfuldt, det jeg laver. Utilstrækkeligheden er den pris, jeg må betale for at lave noget, der er så ekstremt meningsfuldt, at jeg aldrig helt synes, at jeg er god nok til det.

Det er op ad bakke i en kultur, hvor vi helst ikke må have negative følelser. Men dem må vi leve med, når vi vil gøre en positiv forskel i verden," mener Christian Hjortkjær.

"Det handler om dannelse for nu at bruge et højskoleudtryk. Vi må leve med, at idealer netop er ideelle. Mål kan man nå, men idealer vil altid være uden for rækkevidde. Det er noget, vi stiler efter, men aldrig når fuldt ud. Og det må vi lære at acceptere.

Når man rejser ud som frivillig i Mercy Ships for eksempel er det på en måde "mission impossible". Man kommer ikke hjem efter tre måneder og siger "mission accomplished". For idealer er så meget højere end det, man kan præstere i virkeligheden. Det giver negative følelser, men det betyder ikke, at det var en fejl at rejse ud."

Forfærdeligt – og lærerigt

Christian Hjortkjær var selv som ung frivillig i et projekt for børn med handicap og deres familier. Her skulle han sammen med andre frivillige hjælpe familier med at passe deres børn og unge, så forældrene selv kunne studere. Og her følte han sig virkelig utilstrækkelig.

"Det var helt forfærdeligt. For jeg har aldrig følt mig så uduelig i hele mit liv. Men det var ekstremt lærerigt. Derfor siger jeg til frivillige, at de ikke har fejlet, selv om de kommer hjem med utilstrækkelighedsfølelser.

Hvordan kommer de så videre?

"Det hjælper meget at kunne dele sine oplevelser og erfaringer i mindre fællesskaber. Både de gode og de mindre gode. Det er vigtigt at føle sig set og taget alvorligt. På den måde bliver man et vidnesbyrd om forholdene og menneskene i det område, hvor man har tjent. Ja, det lyder næsten kristent. Men det betyder faktisk noget for bearbejdelsen at vide, at man kan dele sit vidnesbyrd med andre."

Mercy Ships udsender 40 frivillige om året

I forbindelse med artiklen har vi spurgt Mercy Ships, hvad de frivillige får ud af at være frivillige hos Mercy Ships.

Mercy Ships' to hospitalsskibe drives af frivillige i kortere eller længere tid. Mercy Ships Danmark udsender omkring 40 danske frivillige hvert år.

Det giver rigtig meget mening, både for Mercy Ships og den frivillige selv, fortæller generalsekretær Charlotte Nørholm Dyhr:

"Vores frivillige siger typisk efter indsatsen på hospitalsskibene, at de har fået et større perspektiv på tilværelsen, mere kulturforståelse, øget menneskelig og faglig indsigt og desuden et stort netværk af venner fra mange lande."

Da de to skibe bemandes af hhv. 400 og 600 frivillige er der også brug for personale til administration, køkken, skole og andre servicefunktioner.

"Vi er glade for at bidrage til mening og trivsel blandt unge og ældre, når vi sender dem ud som frivillige. Det er altid tilfredsstillende at gøre idealer til virkelighed," siger Charlotte Nørholm Dyhr.

Tilbuddet er helt uforpligtende og stopper automatisk, når de to måneder er gået, medmindre du ønsker at fortsætte.

Læs mere på udfordringen.dk/tilbud eller scan QR-koden her til højre

Påskeavisen 2026

Udfordringen udgiver igen i år en særlig påskeavis med gode historier med særligt fokus på påsken og påskens budskab, som egner sig til omdeling.

På den måde kan vi sammen være med til at sprede påskens gode budskab til endnu flere.

Påskeavisen udkommer i uge 14 den 29. marts, og **kan allerede nu bestilles på hosianna.dk** eller via redaktion@udfordringen.dk eller på 74 56 22 02.

10 aviser koster 100 kr. Derefter bliver stykprisen billigere, jo flere du bestiller. Fx koster 100 aviser 425 kr. Alle priser er inkl. fragt

Sidste frist for bestilling er søndag d. 22. marts, hvis du skal være sikker på at få dine aviser.

Udfordringens Påskeavis 2025 blev i dagene op til påske uddelt i mange kirker og i private postkasser.

EFTERTANKE

Det er godt nok hjernedødt!

Det er godt nok hjernedødt! Sådan kan det lyde i vores sprog. En hurtig bemærkning, en sproglig skuldertrækning. Indtil for halvandet år siden hørte jeg ikke ordene med nogen særlig tyngde. I dag gør jeg.

En fredag aften blev en kær ramt af en voldsom hjerneblødning. Omfanget var så massivt, at det ikke tog timer, men minutter, før lægerne måtte konstatere, at dette ikke gik mod livet, men mod døden. Ikke en langsom afsked, men en brat standsning.

Jeg har mødt døden mange gange i mit 45 år lange liv – og ikke mindst i mit virke som præst. Jeg har stået ved hospitalssenge og i stuer, hvor stilheden langsomt har sænket sig. Jeg har set kroppen blive kold, hænderne blive tunge, åndedrættet ophøre. Den død kender jeg.

Men denne gang stod jeg over for en død, jeg ikke kendte.

Jeg holdt en hånd, der var varm. Brystkassen hævede og sænkede sig i maskinens rytme. En sonde tilførte fortsat kroppen næring. Samtidig satte lægen med rolig stemme ord på det uafvendelige: Han er ikke længere patient. Han er afdød.

Min forstand vidste det. Jeg havde selv overværet hjernedødstesten, set hvordan hjernen ikke længere reagerede. Set fraværet. Og alligevel gjorde mine sanser modstand. For alt det, jeg gennem et liv har forbundet med død, var ikke til stede. Der var varme. Der var bevægelse. Der var noget, der lignede åndedræt.

Hvad er et menneske, når hjernen er tavs, men kroppen stadig bevæger sig? Er liv puls og varme? Eller er liv bevidsthed, relation, gensvar?

Som præst taler jeg om ånd. I skabelsesberetningen blæses livsånde i mennesket. Ånd og åndedræt hænger sprogligt og teologisk sammen. Men her fortsatte åndedrættet uden ånd. Maskinen holdt rytmen, mens stilheden havde indtaget hjernen.

Hjernedøden udfordrede ikke blot mit hjerte, men også min forståelse.

Midt i dette stod vi med et valg, der i virkeligheden ikke var et valg. Afdøde havde ønsket at være organdonor. Det var hans beslutning, hans vilje. At følge den føltes rigtigt – dybt rigtigt. Midt i det meningsløse kunne noget give liv videre. Men det betød også, at afskeden fik en anden form. En anden timing. En anden kropslig erfaring.

Vi lever i en tid, hvor teknologien kan opretholde kroppens funktioner længe efter, at bevidstheden er ophørt. Det er en gave – og det er en udfordring. For vores forestilling om døden er stadig formet af stilhed, kulde og ubevægelighed. Når brystkassen fortsætter med at hæve sig, protesterer noget i os. Måske fordi vi har brug for at kunne se døden for at forstå den.

Måske fordi erkendelsen også skal lande i kroppen.

Derfor blev det en gave, at vi dagen efter kunne samles i kapellet. Her var ingen maskinrytme. Ingen bevægelse. Ingen varme. Nu så mine øjne det, mit sind allerede vidste. Livet her på jorden var slut.

Jeg bruger ikke længere ordet "hjernedødt" let. For jeg ved nu, hvad det dækker over. Ikke tomhed. Ikke dumhed. Men et af de mest afgørende og komplekse øjeblikke i et menneskes liv – og i de pårørendes.

Døden ser ikke altid ud, som vi forventer. Men den kalder stadig på det samme: Kærlighed, værdighed og sandhed.

Af Kamilla Lundager Bundgaard,
sognepræst